

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 10
2015.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

1. Немањина бр. 22-26,
телефон: 3616-296, 363-1620, 363-1104, 3613-734/лок. 1620 и 1104

или електронски: **biblioteka@uzzpro.gov.rs**

Уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(**smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs**)

Сарадници: Јелена Васиљевић, оператер за системе базе података
Дејан Станојловић, оператер за системе базе података
Радмила Тубин-Михајловић, оператер припреме података
Гордана Михајловић, оператер припреме података
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Смиљана Павков, документалиста

Компјутерска обрада: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења и
Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

ШТАМПА:

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22-26

САДРЖАЈ

- 1.** Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда
- 2.** Списак претплата на дневне листове, службена гласила и часописе
- 3.** Преглед садржаја нових бројева часописа
- 4.** Преглед старих публикација
- 5.** Преглед нових књига
- 6.** Листа најчитанијих књига

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о постављању на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Хрватској, Мире Николић, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Зимбабве, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Преторији, Горана Вујичића, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Зимбабве, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Преторији, Бојина Николића, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Држави Катар, Јасминка Поздерца, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Указ о додели одликовања, Ордена српске заставе другог степена, за истакнуте заслуге у развијању и учвршћивању мирољубиве сарадње и пријатељских односа између Републике Србије и Републике Азербејџан, Елдару Хумбату оглу Хасанову, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Савезној Демократској Републици Непал, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Њу Делхију, Владимира Марића, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Грчкој, Душана Спасојевића, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Уредба о измени и допуни Уредбе о служби у активној резерви, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука о избору председника, чланова и заменика Изборне комисије Државног већа тужилаца, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Одлука о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Одлука о отпочињању поступка предлагања кандидата за изборне чланове Државног већа тужилаца из реда јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Одлука о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Одлука Уставног суда којом се утврђује да Закон о окупљању грађана (Службени гласник РС, број 51/92), није у сагласности са Уставом, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука Уставног суда којом се утврђује да одредба члана 167. став 1. Закона о Војсци Србије (Службени гласник РС, број 116/2007), у делу који гласи: „којом су професионалним припадницима Војске Србије изречене дисциплинске казне прописане чланом 152. став 2. тачка 2а, 5), 6) и 7), чланом 153. став 2. тачка 5), чланом 154. став 1. тачка 5) и став 2. тачка 4) и чланом 155а овог Закона”, није у сагласности са Уставом, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука о броју судија у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о раду Изборне комисије Високог савета судства, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о надзору над радом завода за извршење кривичних санкција, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Упутство за спровођење поступка предлагања кандидата за изборног члана Високог савета судства из редова судија, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Решење Уставног суда којим се обуставља извршење појединачног акта или радње предузете на основу одредаба члана 20. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору (Службени гласник РС, број 68/2015), Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Решење о изменама и допунама Решења о утврђивању листе означених лица, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Решење Министарства државне управе и локалне самоуправе, којим се Народни покрет Динара – Дрина – Дунав, са седиштем у Новом Саду, уписује у Регистар политичких странака, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Решење Министарства државне управе и локалне самоуправе, којим се Српски покрет Двери, са седиштем у Београду, уписује у Регистар политичких странака, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Решење о постављењу на положај помоћника генералног секретара – Сектор за надзор у Служби Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Златка Петровића, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Решење Министарства државне управе и локалне самоуправе, којим се СЛОВАЦИ НАПРЕД! – SLOVACI VPRED! са седиштем у Новом Саду, уписује у Регистар политичких странака, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Прилог бр. 2 Споразума између Владе Републике Србије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке који се односи на Билатерални програм, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 18/2015

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Македоније о утврђивању граничне процедуре за железнички гранични прелаз Прешево–Табановце, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 18/2015

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између држава чланица Северноатлантског уговора и осталих држава чланица у Партнерству за мир о статусу њихових снага, Додатног протокола Споразума између држава чланица Северноатлантског уговора и осталих држава чланица у Партнерству за мир о статусу њихових снага и Наредног додатног протокола Споразума између држава чланица Северноатлантског уговора и осталих држава чланица у Партнерству за мир о статусу њихових снага, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 18/2015

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о измени Одлуке о именовану председника, чланова и секретара Покрајинске изборне комисије и њихових заменика, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Службени лист Града Београда

Закључак о измени Закључка о приступању промени Статута Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 61/2015

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Закон о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Закон о изменама Закона о хипотеци, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Закон о изменама и допунама Закона о туризму, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Закон о националним парковима, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Закон о улагањима, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Закон о изменама и допунама Закона о агенцији за лицензирање стечајних управника, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Закон о споразумном финансијском реструктурирању, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Закон о изменама и допунама Закона о шумама, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Уредба о изменама Уредбе о евиденцији непокретности у јавној својини, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Уредба о изменама и допунама Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Уредба о издавању доплатне поштанске марке „Европско првенство у ватерполу 2016”, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Уредба о одређивању тела за ревизију система управљања програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II), Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Уредба о управљању програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014–2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Уредба о измени и допуни Уредбе о утврђивању Државног програма обнове у сектору саобраћаја, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Уредба о допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Уредба о критеријумима за формирање цена лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Уредба о допуни Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Уредба о утврђивању Програма имплементације Регионалног просторног плана за подручје Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа за период од 2015. до 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Уредба о висини такси, обвезницима плаћања, као и начину плаћања такси за процену и проверу података о биоцидним производима, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Уредба о изменама и допуни Уредбе о утврђивању Програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Уредба о измени Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у организацијама обавезног социјалног осигурања, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Уредба о измени Уредбе о висини накнада за услуге које пружа Министарство унутрашњих послова, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Одлука о утврђивању стопе редовне тромесечне премије осигурања депозита физичких лица, предузетника, микро, малих и средњих правних лица за 2016. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Одлука о изменама Одлуке о распореду и коришћењу средстава за реализацију пројеката Националног инвестиционог плана утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Одлука о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Одлука о измени Одлуке о каматним стопама које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Одлука о образовању Радне групе за успостављање система наплате електричне енергије на северу територије Аутономне Покрајине Косово и Метохија, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука Уставног суда којом се утврђује да одредба члана 23. став 4, у делу који гласи: „и ако се не изврши конверзија права коришћења у право својине уз накнаду у року од две године од дана подношења тог захтева” Закона о враћању одузете имовине и обештећењу (Службени гласник РС, број 72/2011), није у сагласности са Уставом, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора Београд – Јужни Јадран, деоница Пожега–Бољаре (граница са Црном Гором) (Аутопут Е-763), Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Одлука о измени Одлуке о образовању Комисије за утврђивање висине потраживања лица која остварују права по основу уплате девизних средстава зајма за привредни развој, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Исправка Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Правилник о садржини интерног плана за хитне интервенције у ранжирним станицама, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о висини таксе за издавање одобрења за рад жичаре и о висини таксе за издавање одобрења за рад специфичне вучне инсталације, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о висини таксе за професионално признавање страних високошколских исправа, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о садржини акта којим се ближе уређује поступак јавне набавке унутар наручиоца, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о садржини одлуке о спровођењу поступка јавне набавке од стране више наручилаца, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о форми плана јавних набавки и начину објављивања плана јавних набавки на Порталу јавних набавки, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о измени и допуни Правилника о форми и садржини захтева за мишљење о основаности примене преговарачког поступка, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о начину и поступку одобравања пореског пуномоћства за порез на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Правилник о начину означавања и евиденцији јавних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатности средњег образовања и васпитања, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Правилник о обрасцима сертификата о безбедности за превоз, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Правилник о објектима на које се не примењују поједине одредбе Закона о планирању и изградњи, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Правилник о начину утврђивања пореске основице за обрачунавање ПДВ код промета добара или услуга који се врши уз накнаду, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о начину измене пореске основице за обрачунавање пореза на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о начину исправке одбитка претходног пореза код измене основице за ПДВ, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама Правилника о утврђивању појединих добара и услуга из члана 25. Закона о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о измени и допуни Правилника о утврђивању услуга пружених електронским путем, у смислу Закона о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама Правилника о условима које мора да испуњава привредно друштво, односно огранак привредног друштва или средња стручна школа који врше оспособљавање кандидата за возаче, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама Правилника о теоријској и практичној обуци кандидата за возаче, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама Правилника о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу и роковима чувања евиденције о возачком испиту и условима које мора да испуни возило на којем се обавља возачки испит, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о начину издавања и обрасцу службене легитимације истражитеља (запослених у Центру за истраживање несрећа у саобраћају) и о начину вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о допуни Правилника о обрасцу сертификата о посебним знањима у области ADN и Регистру издатих сертификата о посебним знањима у области ADN, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о престанку важења Правилника о техничким и другим захтевима за намештај, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о условима које мора да испуњава материјал за порибљавање, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о изменама Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о висини таксе за упис у Национални регистар железничких возила, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о заједничкој безбедносној методи за надзор безбедносног учинка након издавања сертификата о безбедности за превоз или сертификата о безбедности за управљање железничком инфраструктуром, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о захтевима за уређаје и програмску подршку за законито пресретање електронских комуникација и техничким захтевима за испуњење обавезе задржавања података о електронским комуникацијама, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о начину и поступку вршења надзора над спровођењем Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката у којима су субјекти јавног сектора дужници и између субјеката јавног сектора, као и о начину и поступку достављања и преузимања података о преузетим обавезама субјеката јавног сектора, ради вршења тог надзора, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о допуни Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о измени Правилника о висини и врсти стварних трошкова насталих у спровођењу приватизације, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о садржини коначног извештаја о истрагама несрећа и незгода у железничком саобраћају, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Правилник о признатим организацијама за вршење техничког надзора поморских бродова, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Правилник о изгледу, садржини и коришћењу службеног одећа инспектора за друмски саобраћај, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Правилник о измени и допунама Правилника о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и вредносница и мотива редовних издања поштанских марака и вредносница, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Наредба о изменама Наредбе о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Решење о утврђивању висине накнаде погребних трошкова за кориснике пензија за октобар, новембар и децембар 2015. године, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Решење о давању сагласности на Одлуку о цени продаје „Службеног гласника РС”, висини претплате на „Службени гласник РС” и висини накнаде за приступ Правно-информационом систему Републике Србије, у 2016. години, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Решење о номиналним износима новчане социјалне помоћи, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Решење о установљавању рибарских подручја, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Оквирног споразума о зајму 1764 (2012) између Банке за развој Савета Европе и Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 18/2015

Закон о потврђивању амандмана на Статут Светске туристичке организације А/RES/422(XIV), А/RES/511(XVI) и А/RES/512(XVI), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Македоније о сарадњи у области туризма, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Закон о потврђивању Споразума о економској сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Републике Македоније, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Закон о потврђивању Протокола о изменама и допунама Споразума о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Закон о потврђивању Протокола о спречавању загађења вода проузрокованог пловидбом уз Оквирни споразум о сливу реке Саве, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Закон о потврђивању Споразума између Владе Мађарске и Владе Републике Србије о правовременој размени информација у случају радиолошке опасности, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о ребалансу буџета Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Годишњем програму унапређења саветодавних послова у пољопривреди у Аутономној Покрајини Војводини за 2015. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за воде Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о програму мера подршке за спровођење пољопривредне политике за развој села на територији Аутономне Покрајине Војводине у 2015. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Аутономне Покрајине Војводине у 2015. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Програму унапређења сточарства у Аутономној Покрајини Војводини за 2015. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за шуме Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Одлука о висини накнаде за вршење функције лица која бира Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Службени лист Града Београда

Одлука о измени Одлуке о утврђивању закупнине за пословни простор на коме је носилац права јавне својине Град Београд, односно на коме Град Београд има посебна својинска овлашћења, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Одлука о изради Плана детаљне регулације тунелске везе Савске и Дунавске падине, градске општине Стари град и Савски венац, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Одлука о изради измена и допуна Плана детаљне регулације просторне целине Косанчићев венац, градска општина Стари град, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Одлука о изради измена и допуна Плана детаљне регулације Блока 51 у Новом Београду (прва фаза), градске општине Нови Београд и Земун, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Одлука о потврђивању програма сарадње између Града Београда (Република Србија) и Владе Москве (Руска Федерација), за период 2015–2017. године, Службени лист Града Београда бр. 54/2015

Одлука о изменама и допунама Одлуке о ценама топлотне енергије Јавног комуналног предузећа „Београдске електране”, Службени лист Града Београда бр. 56/2015

Одлука о измени Одлуке о локалним административним таксама, Службени лист Града Београда бр. 61/2015

Одлука о допунама Одлуке о комуналном реду, Службени лист Града Београда бр. 61/2015

Одлука о измени и допуни Одлуке о уређивању и одржавању гробља и сахрањивању, Службени лист Града Београда бр. 61/2015

Правилник о тарифном систему у јавном линијском превозу путника на територији Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 54/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке организационих јединица Градске управе Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 58/2015

Решење о проглашењу заштите споменика природе „Бајфордова шума”, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Решење о одређивању назива улица на територији градских општина Чукарица, Вождовац, Барајево, Палилула и Земун, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

Решење о утврђивању цене услуге превоза у јавном линијском превозу путника на територији Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 54/2015

План детаљне регулације између улица Димитрија Туцовића, Ђурићеве, Светог Николе и трасе УМП-а, градска општина Звездара, Службени лист Града Београда бр. 52/2015

План детаљне регулације подручја између ауто-пута, комплекса Београдске индустрије пива и безалкохолних пића, комплекса Железничке станице „Београд – Центар” и дела планиране саобраћајнице првог реда – „Трансверзале”, градска општина Савски венац, Службени лист Града Београда бр. 53/2015

План детаљне регулације за блок између улица: Немањине, Светозара Марковића, Краља Милана (Српских владара) и Краља Милутина, градске општине Савски венац и Врачар, Службени лист Града Београда бр. 53/2015

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о допуни Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Одлука о изменама и допунама Статута националне службе за запошљавање, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Правилник о измени и допуни Правилника о начину и програму стручног оспособљавања и начину полагања стручног испита за службеника за јавне набавке, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2015

Правилник о измени Правилника о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње и о храни и храни за животиње за коју се утврђују максимално дозвољене количине остатака средстава за заштиту биља, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2015

Правилник о документацији и начину увоза лекова који се употребљавају у ветеринарској медицини који немају дозволу за лек, као и о условима, начину и поступку увоза медицинских средстава која нису уписана у Регистар медицинских средстава за употребу у ветеринарској медицини, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о изменама Правилника о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о ближим условима и начину коришћења објеката у јавној употреби у области здравствене заштите од стране особе која се креће уз помоћ пса водича, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о измени Правилника о стандардима материјала за дијализе које се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о утврђивању плана управљања кризним ситуацијама (у циљу сузбијања појединих нарочито опасних заразних болести животиња), Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Статут о изменама Статута Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 85/2015

Посебан колективни уговор за хемију и неметале Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Споразум између Европске уније и Републике Србије о учешћу Републике Србије у Програму Европске уније за запошљавање и социјалне иновације, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 18/2015

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Мароко о сарадњи у области ветерине, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 19/2015

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Програму очувања плодности код оболелих од малигнух болести у Аутономној Покрајини Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Службени лист Града Београда

Решење о измени Решења о образовању комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику, Службени лист Града Београда бр. 54/2015

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о утврђивању програма иновационе делатности за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Одлука о стандардизацији влашког језика, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Одлука о измени Одлуке о оснивању Универзитета одбране у Београду, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Правилник о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о Листи забрањених допинг средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Правилник о начину и поступку избора лица на Листу оцењивача, програму обуке за оцењиваче, етичком кодексу лица која учествују у поступку одобравања уџбеника и поступку именовања чланова Комисије за оцену рукописа уџбеника, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Правилник о изменама и допунама Правилника о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Правилник о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Правилник о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденција и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Правилник о начину реализације програма иновационе делатности за 2015. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

Решење о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 87/2015

Решење о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 88/2015

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Акционог плана политике за младе у Аутономној Покрајини Војводини за период од 2015. до 2020. године, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Покрајинска скупштинска одлука о измени Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Института БиоСенс – истраживачко-развојног института за информационе технологије биосистема, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 42/2015

Упутство о начину рада Одељења за преводилачке послове у Покрајинском секретаријату за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 41/2015

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за септембар 2015. године, Службени гласник Републике Србије бр. 86/2015

Податак о висини просечне зараде по запосленом исплаћене у трећем кварталу 2015. године, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом исплаћеним у септембру 2015. године, Службени гласник Републике Србије бр. 89/2015

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 90/2015

2

СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА ДНЕВНЕ ЛИСТОВЕ, СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2015. ГОДИНИ

ДНЕВНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

1.	АЛО
2.	БЛИЦ
3.	ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
4.	ВРЕМЕ
5.	ДАНАС
6.	ИНФОРМЕР
7.	КУРИР
8.	НЕДЕЉНИК
9.	NEWSWEEK
10.	НИН
11.	ПЕЧАТ
12.	ПОЛИТИКА

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	ГЕРОНТОЛОГИЈА: часопис Геронтолошког друштва Србије
2.	КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ: лист за књижевност и друштвена питања
3.	НАЦИОНАЛНА РЕВИЈА СРБИЈА
4.	РС PRESS
5.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
2.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
3.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
4.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
5.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
6.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА НОВИХ БРОЈЕВА ЧАСОПИСА



Skylake i Sunrise, povratak u budućnost

Miloš Stamenković

Intel je u avgustu predstavio šestu generaciju Core procesora, a sada su novi čipovi stigli i do nas. Da vidimo kako će raditi desktop računari neposredne budućnosti...

58

Aktuelno

Uvodnik 7

Dejan Ristanović

KOMENTAR

Srbija u elitnom bankarskom društvu 8

dr Boris Stanojević

KOMENTAR

LinkedIn u Srbiji ili znaš me - znam te 10

Jovana Vukić

Vesti 12

IFA 2015: O ekranima i našim životima 22

Boris Stanojević i Jovan Marić

Prvih dana septembra u Berlinu je tradicionalno održan jedan od najvećih svetskih sajmova potrošačke elektronike IFA 2015. IFA ove godine traga za primenama pametnih uređaja, a u centru pažnje je spajanje tehnologija.

Apple-ova jesenja kolekcija 26

Branko Nikitović i Srdan Marković

Coming Cloud Computing 106

Milena Redžić

HP: IT rešenja za novi stil poslovanja 108

Viber - za siguran i prijatan razgovor 109

Prvi pogled

Snaga u malom pakovanju 30

Boris Bjelica

Najlakši, najtanji... prosto neodoljiv 32

Bojan Stanojević

HTC One M9+ 34

Dejan Ristanović

Samsung Galaxy S6 Edge+ 35

Voja Gašić

Praktično i pristupačno 36

Bojan Stanojević

Neverovatne slike telefonom 38

Bojan Stanojević



ASUS Zen Selfie 39

Voja Gašić

GnapTurbo NAS TVS-EC1080 40

Miloš Stamenković

Uslužni programi 42

Jovan Bulajić



GIZMODROM

Snovi jednog gadžetomana 44

Branislav Bubanja

Računarski sajmovi su vremenski raspoređeni tako da nam na najefikasniji način izmame novac iz džepa. Poslednji sajam u nizu, IFA, učiniće da već sada napravimo spisak gadžeta koje bismo voleli da vidimo ispod novogodišnje jelke.

Wake me UP 56

Andrijana Maksimović

Test zona

Skylake i Sunrise, povratak u budućnost 58

Miloš Stamenković

Čitanje s ekrana 64

Joachim Bley

Iz prakse

Pametni interfon 86

Voja Antonić

Šta uradite kad zaboravite ključ od ulaza u zgradu? Ako postoji interfon, možda zazvonite kod komšije i zamolite ga da vam otključa električnu bravu, ili čekate da prođe neko ko će iza sebe ostaviti otvorena vrata. Postoji još bolje rešenje: napravite inteligentni interfon u vašem stanu!

Eksplozivan prenos podataka 88

Bojan Stanojević

Rubrike

Odabrani bajtovi 110

Ladislav Struharik

Vedra strana 114



Bizit

Tehnologija za pametnije gradove 68

Vladimir Cerić

U ovom trenutku 54% svetske populacije živi u gradovima, a prema procenama Ujedinjenih nacija, taj procenat će do 2050. narasti na 66. Kako učiniti da urbane sredine opstanu i uspešno funkcionišu i u budućnosti? Ključ je u primeni modernih tehnologija koje će nas dovesti do pametnih gradova.

Pametni gradovi u Srbiji 72

Bojan Stanojević

Pametni grad prepoznaje lica i tablice 75

Radovan Bibić

Novembar - mesec agilnog razvoja softvera 77

Aleksandar Ašković

Brzina i pouzdanost na prvom mestu 78

Miljan Bašić

Pametne reklame za pametne gradove 80

Oliver Popović

O Bizitu 81

Nebojša Prijčić

PC.Edu

Opismenismo li ih digitalno? 67

Željka Bojčić

Komunikacije

Oglašavanje na Internetu: Od cilja do metrike 90

Jelena Ožegović

Kako da, u moru saveta, predviđanja, trendova i s publikom koja je prezasićena sadržajem, odaberete pravi put, po mogućnosti pre klika na dugme za početak kampanje u AdWords-u ili na Facebook-u? Znaite li šta želite da postignete Internet oglašavanjem?

SSL i vaš sajt 92

Anja Kiš

Tehnovizija

Električni automobili 94

Aleksandar Šušnjar

Iako su sve češće oko nas, o električnim automobilima se ne govori mnogo, a često se barata i sa netačnim ili neprecizno formulisanim tvrdnjama. I pored najboljih namera, kratki prikazi nekih konkretnih modela često stvaraju nova pitanja i zablude. Naše interesovanje se gasi kada pročitatmo cene, mada ukupni troškovi mogu ispasti manji nego sa klasičnim automobilima. Zato ćemo izložiti saznanja stečena tokom putešestvija od zanimacije i neverice do kupovine i upotrebe električnog automobila u periodu od preko godinu dana i preko 40000 prevezanih kilometara...



Roboti umesto nas 104

Nadežda Veljković

PC Press

Izdavač

PC PRESS, d.o.o.
Osmana Đikića 4, 11108 Beograd 12, b. fah 47,
N 44° 48.994', E 20° 28.800'

Redakcija: 011/2765-533 i 069/2187-742

Marketing: 011/2080-220

Fax: 011/2752-480

Mail: pc@pcpress.rs,

Web: www.pcpress.rs

Tekući račun: 205-9547-62

Direktor

Vesna Čarknajevo

Glavni i odgovorni urednik

Dejan Ristanović

Zamenik glavnog urednika

Voja Gašić

Izvršni urednik

Bojan Stanojević

Urednici

Miljan Bašić, Jovan Bulajić,
Bojan Stojanović i Ladislav Struharik

Marketing

Andrijana Maksimović,
Aleksandra Cvjetić i Damijan Jović

Plasman i fotografije autora

Nenad Veljković

Redaktor

Jevrem Živanović

Dizajn i DTP

Vojislav Simić i Andrija Čeranić

Web administrator

Miljan Basrak

Pretplata

Nevenka Gašić

Distribucija

Beokolp, Beograd

Štampa

Rotografika, Subotica

Stalni stručni saradnici

Voja Antić, Nenad Batočanin, Radovan Bibić, Branislav Bubanja, Vladimir Cerić, Branko Đaković, Đorđe Grujić, Marko Herman, Stevan Josimović, Miljan Jovanović, Zoran Kehler, Vesna Knežević, Kristijan Lazić, Jovan Marić, Nikola Marković, Branislav Mihaljev, Majki Mijatović, Mladen Mijatović, Luka Milinković, Vesna Milošević, Dragan Mitraković, Branko Nikitović, Pavle Peković, Bojan Petrović, Jelica Protić, Nebojša Prijčić, Jelena Rupnik, Miloš Stamenković, Darko Staničić, Boris Stanojević, Aleksandar Šušnjar, Berislav Todorović, Nebojša Vasiljević, Nadežda Veljković, Jovana Vukić i Sava Zdravković

Neki od tekstova su objavljeni u dogovoru sa WEKA MEDIA PUBLISHING GmbH, Stuttgart

PC PRESS

Copyright © PC Press 2015.



DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net



CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd 004
PC : Personal computers : časopis za profesionalnu primenu računara / glavni i odgovorni urednik Dejan Ristanović. - 1995, br. 1 - Beograd (Osmana Đikića 4) : PC Press, 1995 - (Novi Sad: Color Print). - 29 cm Mesečno. = PC. Personal computers

COBISS.SR-ID 11164175 ISSN 0354-690X, COBISS.SR.ID 11164175



INTERAKTIVNA ŠTAMPA



Preuzmite besplatnu
Layar aplikaciju



Skenirajte stranu
sa znakom Layar



Otkrijte
interaktivni sadržaj

Издавач: LIBER, Београд

Главни и одговорни уредник: Милорад Добријевић

Уредник: др Слободан Р. Мартиновић

Редакција:

Др Милан Бјелић, доц. др Саша Веселиновић, мр Дејан Јовановић, доц. др Срђан Миленковић,
Драгана Бунарић, мр Милан Миловић, др Анкица Милојевић, проф. др Мирослав Миљковић,
Параскева Михајловић, мр Секула Новаковић, мр Весна Симовић, др Рајко Сузум

КОНТАКТ: LIBER, п. фах 10, 11030 Београд

Тел/факс: 011/ 236 00 26, моб. 065/ 44 8888 2

Е – mail: liber@verat.net pravnapraksa@ptt.rs

Е – mail за установе у области образовања: sloba1965@gmail.com

ШТАМПА: ЕтноСтил, Београд, тираж 500 примерака

CIP Каталогизација и публикацији, Narodna biblioteka Srbije, Beograd
ISSN 1820-1075 Pravna praksa (Beograd 2004), COBISS.SR-ID 114525452

САДРЖАЈ

Секула Новаковић	
ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ	3
АКТУЕЛНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ	26
ПИТАЊА И ОДГОВОРИ	
Исплата новчане накнаде уместо остваривања права на годишњи одмор	32
Накнада зараде за време удаљења са рада запосленом којем је одређен притвор	32
Достављање анекса уговора о раду запосленом који је на боловању	32
Уговори о стручном оспособљавању и стручном усавршавању	33
Стажирање државног службеника	33
Стицање статуса несагласног акционара	34
СУДСКА ПРАКСА	
УСТАВНИ СУД СРБИЈЕ	35
Разлози и услови за распуштање скупштине јединице локалне самоуправе	35
Право на суђење у разумном року	35
Ингеренције за уклањање возила са површина јавне намене	36
Садржај програма решавања вишка запослених	36
СУДОВИ ОПШТЕ НАДЛЕЖНОСТИ	37
Отказивање уговора о раду без конкретизовања радњи којима је запослени повредио радну дисциплину	37
Непоштовање радне дисциплине као отказни разлог	38
Злостављање на раду	38
Рок за покретање радног спора	39
Стицање својине од невластника	40
Битни елементи уговора о ортаклуку	40
Изузетна дозвољеност ревизије	41
Кривично дело самовлашће	41
СУДОВИ ПОСЕБНЕ НАДЛЕЖНОСТИ	42
ПРИВРЕДНИ СУДОВИ	42
Привредни преступи у области трговине нафтом	42
Изградња објекта без грађевинске дозволе	43
Накнада за корист остварену коришћењем туђе ствари	43
Услови за понављање окончаног поступка	44

Приговор застарелости потраживања	44
Накнада као елемент уговора о остави	45
Плаћање изведених радова/извршених услуга када не постоји писани уговор	45
Рок застарелости потраживања чија је доспелост условљена испуњењем законске обавезе	46
Обавеза наручиоца да плати накнаду за извршени посао који је за његов рачун урадио посленик	46
Услови за преиначење тужбе	47
Доказивање периода доцње	47
Рок застарелости трошкова складиштења	48
Доношење пресуде због изостанка у спору мале вредности	48
УПРАВНИ СУД	49
Могућност извршења решења о деекспропријацији	49
Понављање поступка окончаног решењем Фонда ПИО	50
Благовременост тужбе у управном спору	50
Обавеза подношења евиденционе пријаве ради плаћања ПДВ	51
Правила за исправљање података у решењу	51
Примена Закона о заштити конкуренције	52
ПРЕКРШАЈНИ СУДОВИ	52
Услови за изрицање заштитне мере забране приступа	52
Обавеза суда да окривљеном омогући право на одбрану	53
Измена садржаја захтева за покретање прекршајног поступка	53
Утврђивање врсте казне за учињени прекршај	53
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЉУДСКА ПРАВА	54
Спровођење правоснажних судских одлука - <i>Пресуда Николућ-Крстић против Србије</i>	54
 СТРУЧНА МИШЉЕЊА	
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА	55
Отказ уговора о раду у току пробног рада	55
Увећање зараде на основу минулог рада запосленом који има стаж осигурања са увећаним трајањем	55
Право на посебну пензију, односно на друго посебно признање, по основу достигнућа у науци и уметности	55
Услови за остваривање обавезних и других примања запослених	56
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ	57
Приход недобитне организације као основица пореза на добит	57
Непокретности ослобођене плаћања пореза на имовину	58
Утврђивање пореза на имовину када су више лица обвезници на истој непокретности	58
Обрачун и плаћање камате на износ мање или више плаћеног пореза	59
Плаћање административне таксе у име обвезника таксе, од стране другог лица	60
Повраћај царинског дуга	61
Услови за засебно исказивање у пословним књигама земљишта у односу на објекте	61
Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења услуге изнајмљивања путничког аутомобила правним лицима	63
Порески третман зараде која се исплаћује физичком лицу за рад обављен у иностранству	63
ПРЕГЛЕД НОВИХ ПРОПИСА	65
АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ	67

4

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотека Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа.

За овај број издвајамо:

1. Др Стеван Ћирковић: Жена и дипломатија, 1928. год.

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

Д-р СТЕВАН ЋИРКОВИЋ

ЖЕНА И ДИПЛОМАЦИЈА

ТРЕБА ЛИ И ЖЕНАМА ДОПУСТИТИ
СТУПАЊЕ У ДИПЛОМАТСКУ СЛУЖБУ?

СА ПРЕДГОВОРМ

од

Д-р М. НИНЧИЋА,
ПРЕЂ. МИНИСТРА ИНОСТРАНИХ ДЕЛА

БЕОГРАД 1928

ШТАМПАРИЈА „ДОМ МАЛОЛЕТНИКА“ КРАЉ. МАРКА 9. — ТЕЛ. 47•35

ПРЕДГОВОР

Питање о уласку жене у дипломатију може се поставити с два гледишта, с правног, т. ј. да ли жена може по закону бити примљена у дипломатску службу, затим с гледишта опортуности т. ј. да ли је за послове, који се том службом врше, корисно да се и женама да могућности да у њима суделују. Питање опортуности је општег карактера, правно, пак, питање мора се у свакој земљи засебно расправити с погледом на њено позитивно законодавство. Како у нас жене улазе као чиновници у разна Министарства, а нема ни једне законске одредбе која би, у погледу жена, нешто специјално наређивала за Министарство Иностраних Дела, не може бити сумње о томе, да уласку жена у то Министарство нема никаквих законских сметња. Што ниједна жена није била постављена у I категорију за време док сам ја био Министар Иностраних Дела, разлог је у томе што се у опште ниједна кандидаткиња није јавила с потребним квалификацијама за ту категорију.

Остаје разлог опортуности. Г. Ђирковић је лепо изложио аргументе који показују да постављање жена у Министарству Иностраних Дела не само да не би било од штете за дипломатску службу, но би пружало и несумњиве користи. У осталом, то је питање решено не само тим што све организације Друштва Народа по члану 7. Пакта примају равноправно жене, као и људе, с истим квалификацијама на све положаје, а Секретаријат Друштва Народа је најбоље и најпошпуније образовано Министарство Иностраних Дела на свету, но још убедљивије радом тих жена у Друштву Народа, где су се показале дорасле сваком послу који им је био одређен. Онима који нису довољно ушли у природу дипломатске службе, највише боде очи, да жене улазе у представништва на страни. Нема сумње да је дипломатска служба у представништвима на страни компликованија и тежа сад но пре рата. Међуна-

родна ситуација створена уговорима о миру још није стабилизована; многобројна нова питања су отворена, међу којима их, на жалост, има доста која су у стању да изазову мучне па чак и опасне спорове; информациона служба је тежа, јер су све многобројнији чиниоци који имају утицаја на развитак политичке ситуације, и све их треба испитати; из истих разлога све је тежи посао стварати код утицајних чинилаца повољна расположења за своју земљу, а у даном случају за извесна схватања која интересима земље одговарају. Па ипак, нема ниједног од тих послова за које жене не би биле дорасле. Никаквог разлога нема, да жене с потребним квалификацијама не би биле у стању ући, с истом компетенцијом као и људи, у расправу правних и политичких питања која би се појавила у њиховој служби. Интересовање за јавне послове код жена је све веће. То доказује и активност многобројних организација жена у свима земљама. А код свих јавних послова нема сумње, да су најпогоднији за жене они којима је циљ да подижу благостање и стварају што боље односе међу људима. То је, у ствари, и главни циљ свеколике дипломатске службе. Она има да стварањем што бољих односа обезбеди народима мир и благостање. И оно што необавештени људи неизбилно приговарају жени, да би она због своје осетљивости, због свога срца, недовољно заштићавала интересе своје земље, пре би се могло сматрати као преимућство њено. Ако се у међународни живот унесе више пажљивости и узајамног призрења, добри односи и мир могу бити само боље заштићени.

Истина, има и данас озбиљних и паметних људи у свешу, и то на одговорним местима, који не цене да је опортуно прихвати жене у дипломатску службу. Али се то може објаснити конзервативношћу људске природе, која не воли да мења постојеће стање чак и кад нема уверење да је оно добро. Нема ни једне важније новине чије уважање није наишло у почетку на отпор, и то често угледних и паметних људи. Па ипак, друштво људско није остајало скамењено. Оно је спално еволуирало. Улазак жена у јавни живот само је знак једне еволуције коју нико и ништа не може више спречити.

Д-р Момчило Нинчић.

ЖЕНА И ДИПЛОМАЦИЈА

Треба ли женама допустити ступање у дипломатску службу?¹⁾

Од 30 маја до 6 јуна претпрошле 1926 год. на Сорбони, у Паризу, одржан је десети Конгрес Међународног Савеза Феминисткиња за женско право гласа. Имао сам прилике да непосредно пратим рад тог величанственог међународног женског конгреса и могу и овом приликом поновити оно што сам једном био написао:²⁾ да је чак и за Париз, за тај велики центар европске и светске дипломације и уобичајено седиште међународних званичних и незваничних конференција, Конгрес Феминистичке Интернационале за право женског гласа и општу равноправност жене са човеком био прави догађај првога реда. Савремена историја феминизма обележила је, тим конгресом, један важан датум. Јер, никада борба за женско право гласа и остала права жене у модерном садашњем животу није окупила толико представника, као тада, када су делегати женских и феминистичких делегација 40 нација из разних делова света били окупљени у великом амфитеатру величанствене Сорбоне.

Међу осталим главним питањима која је Париски Конгрес Женске Интернационале дискутовао било је и питање о *жени и дипломацији*, односно питање о праву жена на ступање у активну дипломатску каријеру. — Сам тај факт показује да савремени међународни женски покрет сматра да је признање право жени на ступање у дипломатску службу једно за савремену и универзитетски образовану жену актуелно питање; покретање, пак, тога питања од стране немачке феминистичке делегације показује колико је то и озбиљно схваћено.

У тој дискусији о пријему жена у активну дипломатску и консуларну службу учествовала је и делегација наших жена. Карактеристично је да је једна чланица наше делегације изјављивала да код нас има врло много шанса да жене

¹⁾ Предавање одржано 20 марта 1928 год. у Удружењу Факултетски образованих жена у Женском Клубу у Београду.

²⁾ Види дописе у „Времену“ од 10 и 12 јуна 1926 год.

добију то право. За ондашњег Министра Иностраних Дела, г др. Нинчића рекло се да дели то мишљење, да је потребно да и жена уђе у дипломатију, јер Лига Народа тражи њену сарадњу. — Што се тиче самог феминистичког Конгреса, он је о целом питању донео једну кратку резолуцију која гласи:

„Међународна Алијанција за женско право гласа моли све националне женске организације, своје чланове да у својим респективним земљама настану код меродавних фактора да дипломатска каријера (Амбасаде, Посланства и Консулати) буде доступна и женама.“

Питање је, дакле, тако постављено. Ваља зато испитати разлоге и са гледишта националног позитивног законодавства и са гледишта природе дипломатске службе као такве и њеног опортунитета, као и разлоге које постављају демократске тенденције савремене дипломатије, па увидети и утврдити: јесу ли они, у главном, за или против решења да се универзитетски образованој жени допусти улазак у дипломатску службу.

Пре свега, једно претходно, опште питање треба расветлити: шта је то, на име, дипломатија и каква је природа дипломатске службе? —

Дипломатија се различито схваћа и захтева извесну суптилност ради правилног објашњења. Дипломатија је, пре свега, једна грана Међународног Права или, ако се хоће, примена Међународног Права врши се путем дипломатије. У Међународном Јавном Праву обрађује се и посебно Дипломатско право и поједини писци, као што су Мартенс, Гарден, Прадије Фодере, третирали су га у више томова.

Дипломатија је и једна од најстаријих установа у Међународном Праву. Сви народи, чија је прошлост позната историји, од увек су, било ради објављивања рата или закључења мира или каквих других међународних радњи, употребљавали за те послове извесна лица која су, вршећи их, уживала извесне привилегије личне безбедности. Ту је почетак дипломатије и дипломата, који нису имали никакав стални карактер: шта више, њихове функције носиле су моралан или религиозан карактер, као што је случај са свештеничким редом феџијала код старих Римљана, који су призивали божанства приликом сваког важнијег догађаја у спољној полититици Римске Империије. Тек са развитком градова и напредних средњевековних италијанских република, као што су биле: Ђенова, Фиоренција, Венеција и др., дипломатија се стварно почиње стварати и то још увек као повремена и неплаћена служба. Данте, Петрарка, Бокачио, Ђучиардини и Макијавели прославили су

се и као велике дипломате тога времена, када је Макијавели морао сам на коњу и о своме трошку да путује и свршава дипломатске мисије. — Доцније, са стварањем апсолутних и суверених држава у XV и XVI в., дипломација постаје стална служба државе, односно тада владоца, а још доцније, са финкцијом о екстериторијалности, дипломација добија савремени карактер.

По данашњем схватању може се одмах у појму дипломације, према њеној битној природи, одвојити два елемента од којих је она састављена.

У ширем смислу и са формално-позитивног и јавно-правног гледишта дипломиција је, пре свега, једна обична грана државне управне власти, која има за циљ да, радећи на одржању мира, у иностранству, у међународном животу, у односима са другим државама, брани јавне и приватне интересе било колективне — целог народа, или индивидуалне, сваког држављанина у иностранству на посе. У том ширем смислу, дипломација се може узети као наука о спољним односима и спољним пословима државе, а дипломатска струка остаје исто што и остале струке државне управне власти и дипломатско особље потчињено је, у главном, истим законским прописима, као и особље осталих администрација грађанског реда.

У једном ужем смислу, дипломација представља једну другу науку, или, боље рећи, вештину, специјалну т. зв. дипломатску вештину или дипломатски занат: прво, за тачно и правилно посматрање и оцену прилика једне земље у вези са њеном спољном политиком и општом међународном политиком; друго, за добро и тачно обавештавање своје земље о тим приликама и треће, за добро и успешно вођење дипломатских преговора ма какве важности они били. И велики француски дипломата и члан Француске Академије Наука, г. Жил Камбон своју одличну књигу о дипломатама и дипломацији почиње баш том констатацијом, да он не зна тежи, разноврснији занат од дипломатског скопчаног са толико личних и историјских одговорности. У њему је тако мало утврђених правила, а толико много традиције. Он захтева велико стрпљење и истрајност да би се успело, а успех, опет, често зависи више од стицаја прилика; занат који захтева јаку дисциплину, свестрану спремину и чврст карактер од оних, који се њему одају.

Питање уласка жена у дипломатску службу ваља размотрити према горњој двојној подели дипломације.

У првом случају, када се дипломација узме у ширем смислу, т. ј. као једна обична јавна служба државне управне власти, као и остале гране управно-административне струке, одмах се

може констатовати да не постоје никакви разлози, нити има каквих уставних и законских прописа, који би се, изрично или прећутно, противили ступању универзитетски образованих жена у активну дипломатску и консуларну каријеру. Напротив, наш Устав је у првој алинеји Чл. 4, у Одељку о основним грађанским правима и дужностима прокламовао принцип *правне једнакости грађана* („Сви су грађана пред законом једнаки“), а у првој алинеји чл. 19 Устава стоји: „*Сва звања у свима струкама државне службе подједнако су доступна, под законским погодбама, свима држављанима*“. Чл. 12 Закона о чиновницима и службеницима грађанског реда од 1923 године, који говори о потребним условима и документима приликом подношења молбе за пријем у државну службу свих категорија ништа не каже, да се молбе за пријем чиновника I категорије Министарства Иностранних Дела неће узети у обзир, ако је молилац женско лице, а то не чини ни чл. 248 чинов. закона, који специјално говори о особљу Министарство Иностранних Дела.

Јасно је за свакога, да где год Устав говори о држављанима, да се ту подразумевају држављани оба пола, и држављани и држављанке. Тамо, где је Уставотворац имао намеру да се извесне његове одредбе о грађанским и политичким правима не односе и на жене-држављанке, он је то нарочито нагласно. Тако у чл. 70 Устава, који говори о бирачком праву грађана, Устав каже, да ће закон решити питање о женском праву гласа. Како такво ограничење није учињено код Чл. 19 Устава, па када су по томе члану *сва звања у свима струкама државне службе подједнако доступна, под законским погодбама, свима држављанима и држављанкама*, и када једна универзитетски образована жена може да буде и судски писар и секретар Министарства Социјалне Политике и свих других Министарстава, она исто тако, по моме мишљењу а на основу Устава и Чин. Закона, може да буде, наравно, прво приправник, па писар, па секретар и тако даље у Министарству Иностранних Дела, у активној дипломатској струци. Позитивно прво, по моме мишљењу, не чини никакве сметње. И ако би се пред Државним Саветом, ма на који начин, о томе повео спор, било што би Г. Министар Иностранних Дела за чиновника I категорије у Министарству Иностранних Дела поставио једно женско лице, па би се противу тога решења Главна Контрола жалила Државном Савету, било ако би се спор повео ма на који други начин, моје је дубоко правно уверење да би Државни Савет, стојећи на јасним прописима Устава и закона, стао на сасвим правилно гледиште: да и женско лице, са потребним условима по чиновничком закону, може бити примљено за чиновника I кат. и у Министарству Иностранних Дела. У пракси се код нас такав случај још није догодио.

До душе, све до недавног времена ово ограничење у погледу пријема у дипломску службу односило се је и на људе. Макар испуњавао све услове, ни сваки грађанин није могао бити примљен у дипломацију, ако по рођењу није био племићске, т. зв. плаве крви, па макар његова спрема и способност били равни нули.

Та стара, предратна дипломација конзервативног и реакционарног духа и предрасуда била је искључиви монопол племства и богате аристократије. У току целог XIX в., а и пре као и после, вођи дипломатије европских народа били су све грофови, лордови, маркизи, принчеви, барони итд. Кад читате дипломатску историју последњег века са свећом бисте морали тражити име неког дипломате чије име не би носило ознаку племства, плаве крви и богатства. Узмите Енглеze, ту имате све лордове: Лорд Кларендон, лорд Велингтон, лорд Канинг, лорд Абердин, лорд Кастлерет, лорд Лондондери, лорд Сализбери, гроф Биконсфилд итд.; или узмите Русе, ту су вам: Принц Разумовски, гроф од Неселроде, гроф Капо Дистрија, принц Орлов, кнез Горчаков, гроф Шувалов, барон Жомини итд.; или узмите дипломацију других земаља и ту су вам: принц Метерних, барон од Весемберга, принц Шварценрбег, гроф Буол, гроф Бест, Таљеран принц Беневента, маркиз од Коленкурта, гроф Валевски, гроф де Сан Валие, гроф Роси, принц Бизмарк, гроф Андраши итд. Па и у првој половини ове четврти XX века, као да је све остало по старом, јер дипломатске фигуре са којима се најчешће сусрећете то су: гроф Ламсдорф, Барон Каличе, гроф Голуховски, Књаз Биров, Барон Лекса фон Ерентал, гроф Муравијев, Маркиз Империјали, барон Буријан, барон фон Бетван Холзенг, Барон Гизл, лорд Едвард Греј итд. — Ватиканска, пак, дипломација Свете Столице од увек је, као и данас, састављена од вишег католичког свештенства, а дипломација муслиманских народа од алија, паша и ефендија. — Ми нисмо били земља ни племства ни Бог зна какве богате аристократије, па ипак се је до недавне прошлости и код нас чинило то ограничење. Тако пре рата један наш Посланик на страни писменим актом тражи од Министра Иностраних Дела да му као писара или секретара Посланства пошаље „једног лепо и углађено васпитаног младића из боље куће.“ Да тај тражени углађени и лепо васпитани младић буде, у исто време, и стручно спреман и способан, то Посланик није тражио.

Из те предратне лордовске, грофовске, кастинске дипломатије историја је забележила неколико великих дипломатских фигура и крупних имена и то, са малим изузетцима, више због реакционарства и несрећа које су, својим интригама и међународним сплеткама, нанели човечанству, него ли по каквим великим делима у корист народа и међународног мира.

Са буђењем народне свести и ширењем идеја демократије, која тражи потпуну правну једнакост грађана оба пола, као и то, да сви положаји и сва звања у државној служби, под једнаким законским погодбама буду доступна свима; упоредо и са захтевима са свију страна да се укине тајна дипломација, постепено, још од пре рата, а нарочито после рата и скоро код свих народа, дипломатски кадар почео је неприметно да се попуњава не само из редова племства и богаташа, већ и из осталих друштвених класа, које су, како искуство доказује, давале и дају врло честито, савесно и, што је најглавније, стручно много спремније дипломатско особље.

И тако, дипломација се данас, по савременим демократским појмовима, не може више сматрати као једна привилегисана државна служба; а ако и кад дође време једне освежавајуће и пуније демократије и сами дипломатски чиновници изгубиће сваки социјални и монденски престиж који данас, у неку руку, уживају над осталим чиновницима самим тим што су у дипломској „каријери“.

Код данашњих, дакле, демократских схватања и са гледишта позитивног законодавства, када се дипломатска служба узме као и свака друга обична и јавна административна грана државне управне власти, сваки држављанин и свака држављанка, са потребним законским условима за чиновника I категорије по Закону о државним чиновницима и службеницима грађанског реда, могу тражити да буду примљени у активну дипломатску и консуларну службу Министарства Иностранних Дела. Ни Устав, ни Чиновнички Закон, ни Уредба о организацији Министарства Иностранних Дела не садрже никакве одредбе по којима би, код нас, дипломатска служба била монополисана само за људе, а да женама није допуштено да у њу могу ступити. — Да ли ће свако ко поднесе молбу бити примљен, то је друга ствар, то је лична персонална политика Г. Министра Иностранних Дела с једне стране и, како се код нас каже, буџетских могућности с друге стране.

Не само код нас, где се о овом питању можда још није говорило, већ и у другим земљама, сви они који бране гледиште да се жени не може да допусти ступање у активну дипломатску каријеру налазе своје разлоге не толико у правним принципима и у позитивном законодавству које се изирава, већ у традицији и опортунитегу саме дипломатске службе као такве, када се дипломација, по учињеној подели, узме као једна специјална вештина, као т. зв. дипломатски занат, у главном, за добро и успешно вођење међународних преговора и одржавање међународних односа мира.

Каже се, задатак је сваког Министарства Иностранних Дела да одржава добре односе земље са осталим државама, да чува и брани углед и интересе земље и појединаца на страни. Тај задатак, који Министарство спроводи преко свог особља у земљи и у иностранству двојаке је природе: политичке и административне. За прве послове чисто дипломатско-политичке природе жена се не може да прими као дипломатски чиновник од каријере, јер она за те послове није *способна самим тим фактом што је жена*. — Што се тиче оних других послова административне природе, жене се могу радо примати, јер за администрацију имају довољно смисла и способности. — И заиста, ми имамо н. пр. у нашем Министарству Иностранних Дела изванредан број дама, које нису ни дактилографкиње ни дневничари, већ прави чиновници Министарства Иностранних Дела, али само као административни чиновници II категорије, а чиновници друге категорије не сматрају се као дипломатски чиновници од каријере.

Као што се види, као први и најважнији разлог противу пријема универзитетски образоване жене у дипломатску службу истиче се њена неспособност и, како још други додају, *недораслост и недовољна зрелост* за вођење дипломатске политике. Па како је ово један од најјачих разлога застареле традиције, на њему се ваља и нарочито задржати.

Ако оставимо на страну физички однос снаге између човека и жене, где је жена, по самом свом склопу, слабија од човека, ја сам слободан тврдити да данас не постоји ни једно поље јавнога рада где савремена и универзитетски образована жена није дорасла човеку и његовим способностима. У свима интелектуалним манифестацијама јавнога и међународнога живота, на свима пољима духовног рада, на пољу чисте науке и у практичном животу, жена је доказала да је у пуној мери дорасла човековим способностима.

Специјално на пољу дипломатије, дугачка би била листа, ако би се задржали на све случајеве у општој дипломатској историји, када су женама биле повераване и када су оне успешно свршавале дипломатске мисије *par excellence* и када су жене показивале и велике међународно-дипломатске концепције. Може се, ради илустрације способности жене за дипломатски позив, зауставити на један изванредан број таквих примера.

Тако, преговоре о закључењу Камбрејског Уговора о миру (*le Traité de Cambrai*), између Франсоа I и Карла V водиле су и успешно тај Уговор о Миру 1529 год. закључиле две жене, и то: Лујза од Савоје у име Француског краља (њеног сина) и Маргерита од Аустрије у име цара Карла V (њеног унука). То је јединствен случај у дипломатској историји да су преговоре о једном међународном уговору о миру, са свима

дипломатским квалитетима, водиле и закључиле две жене, па је зато тај Уговор и мир који је тада био закључен и остао у историји познат под именом: »La Paix des Dames.«

Године 1573 једној жени Claude Katherine de Clermont стављена је била у дужност дипломатска мисија да званично прими амбасадора Пољске који је долазио да Војводу од Анжу-а извести да је изабран на престо Пољске.

У том истом времену друга једна жена Госпођа Delahay-Vatuley била је наименована за амбасадорку Француске у Венецији, а нешто доцније 1646 г. Луј XIV наименовао је Госпођу Renée de Vas, удовицу Маршала од Габријена као амбасадорку Француске на двору Владислава IV, пољског Краља.

Из времена Луја XV историја дипломатије сачувала је и један интересантан случај са шевалијем Еоном де Бомони. Тај француски шевалије имао је необично лепо и нежно, скоро женско лице. Лују XV, који је тражио погодну личност за важну дипломатску мисију на руском двору, падне на памет мисао да шевалија Бомони преобученог у женско одело и као даму пошље у Русију. Тако је шевалије Бомони, као дама и сналазећи се потпуно у тој улози, био представљен руској царици Елизабети. За кратко време, он је успео толико да задобије њену благонаклоност да је његова дипломатска мисија потпуно успела јер је 1756 године зближење између Русије и Француске остварено.

У низу ових примера ваља се задржати и на једном из историје наше средњевековне дипломатије, који на врло еклатантан начин доказује колику је велику дипломатску способност показала и једна жена наше крви. То је случај са Царицом Милицом, која у галерији наших средњевековних типова велике жене спада у првом реду. Када је све мушко било пало на Косову, она се појављује да спасава и да за извесно време спаси средњовековну државу српску. Одмах после Косовског боја (1839) са југо-истока наступале су ка Србији јако снаге турске, док су са севера притисли Мађари да искористе тежак положај српске државе. У том најтрагичнијем и најтежем моменту у животу српске средњевековне државе, Царица Милица са познатим својим ауторитетом, који је свима уливао поштовање, и својим великим дипломатским способностима ступа у непосредне преговоре са Бајазитом I и успева да тог победоносног, разјареног и дивљег турског Султана умири и, чак и по цену свога детета, приволи не само да не напада на Србију, већ и на односе пријатељства са својим двором. Ту се, по проф. г. Др. В. Ђоровићу, показала сва величина, велика дипломатска способност једне жене јединствена у целокупној нашој историји и сав значај Царице Милице према којој је и сам Бајазит имао нарочити став поштовања.¹⁾ — Што је, дакле,

¹⁾ Царица Милица. Предавање на Нар. Универзитету Др. В. Ђоровића („Политика“ од 6 априла 1927 год).

после Косова живот српске државе био продужен још за више од пола века, све до коначне пропасти Србије 1449 године, историја главну заслугу приписује великим дипломатским способностима једне наше жене, Царице Милице.

Много се писало и говорило о великој женској фигури из времена Француске Револуције Г-ђи Staël. Парижанка по рођењу, иначе пореклом из Швајцарске, кћи Некера, Министра Луја XVI, она је свој салон у време и после Револуције, исто онако као што је био и салон њене мајке пре Револуције, начинила правим седиштем дипломатских међународних састанака и озбиљних дипломатских конферисања у којима је она узимала активног учешћа и своје способности испољавала са толико такта, познавања дипломатских проблема и дипломатске финесе. Највећи француски дипломата у доба и после Револуције и почетком XIX в. Таљеран избио је на површину и дошао први пут за Министра Иностраних Дела благодарећи госпођи Staël. — Ако то данас изгледа чудновато, али за оно време, баш на пољу дипломатије, велика је била важност салона. Као што каже г. Жил Камбон, бити у салону Г-ђе Staël за време Директоријума Револуције и доцније код Приицесе де Пуа, код Госпође Монткалм, грофице де Дино и принцесе де Лиевен, значило је сазнати све тајне дипломатије и европске међународне политике. Са гледишта дипломатског, Госпођа Staël имала је и здраве концепције о међународној солидарности народа на делу мира, које је делом изложила и у својој књизи о Немачкој у жељи да, још тада, зближи оба суседна народа, немачки и француски.

За време рада Бечког Конгреса 1814—1815 год., чувени аустријски дипломата Метерних сву своју међународну дипломатску политику спроводио је, највећим делом, преко одабраних и способних жена, којима је стављао у дужност разне и врло важне дипломатске мисије. Многи су се савременици Метернихови са чуђењем питали откуд то, да је тај највећи европски дипломата тога времена, који је грмео и држао Европу у својим рукама читав низ година, за време рада Бечког Конгреса и на другим доцнијим међународним конгресима, непрестално приређивао галантне балове и разне свечаности. Како Таљеран вели у својој кореспонденцији, Метерних је 3/4 свога времена на Бечком Конгресу проводио на тим баловима и свечаностима. Зато се опет у записима Метерниховог секретара могу томе наћи објашњења, колико су жене, у свим тим приликама, корисно послужиле Метерниховој дипломатији.

Познато је из дипломатске историје Европе да се је одмах, после Бечког Конгреса, а ради обезбеђења мира у Европи и осујећавања поновних Наполеонових авантура, септембра 1815 године створио онај фамозни савез између руског и аустријског цара и пруског краља, познат под именом Савеза Свете

Алијанције, или Пентаршије Великих Сила, када су томе Савезу пришли после и енглези и француски краљеви. Руском цару Александру I идеју о склапању тога савеза дала је једна жена Госпођа Krüdenер, која са гледишта дипломације представља врло маркатну женску фигуру из прве четврти XIX века.

Родом из Риге, руско-литванског порекла, била је супруга руског дипломате Барона од Криденера, са којим је живела у Венецији и у Копенхагену. Када је с времена на време одлазила у Швајцарску, она је била стално у друштву Г-ђе Стал Рекамие, Некер и, несумњиво под њиховим утицајем, била задахнута идејама општег међународног мира међу народима. — Када се је Госпођа Криденер 1815 године упознала са победиоцем Напалеоновим, руским царем Александром I она је на њега, својим идејама о васпостављању и утврђивању стања солидног и трајног мира међу народима у Европи, толико утицала, да је цар Александар усвојио све њене погледе као и њен предлог о образовању Светог Савеза Владаоца.

Погрешно се од многих истиче да је пацифизам Госпође Криденер био искључиво мистично - религиозног карактера. Колико је било реалнога у њеним зрелим комбинацијама о међународном миру најбоље се види по томе, што је она, због личне пропаганде својих идеја у Швајцарској и Немачкој била сматрана као револуционар и протеривана. Међутим, велика и конструктивна била је концепција Госпође Криденер о утврђивању стања мира путем савеза између владоца. Као и остали мислиоци и философи тога и ранијег времена, предходници Вилсонови: Fénelon, Sully, l'Abbé de Saint-Pierre, Jean Jacques Rousseau, Emanuel Kant, Jeremy Bentham, Henri de Saint Simon, тако је и Госпођа Криденер дошла до убеђења — борбе феудалних господара биле су тако близу да је у то увере — да народи сами, као такви, никад нису желели ратове и међусобно клање, које у главном изазивају лична ривалства између феудалних господара, краљева и царева. Па кад је тако, зашто онда, по замислима њеним, путем једног свечаног и светог савеза не здружити све те царе и краљеве као браћу — будући да је свима њима власт дата од Бога и да они владају по милости Божијој. — И када, на тај начин, буду међу њима савладали односи међусобног братства, онда неће бити ни ратова. — То је била племенита идеја Госпође Криденер, која је постала и база Савеза Свете Алијанције. Што се је тај Савез изметнуо у једно страховито средство међународне монархистичне тираније противу слободоумних тежњи народа, што се је он претворио, како историчари тврде, у савез краљева противу народа, зато се најмање може пребацити госпођи Криденер чија је замисао имала други циљ.

Познато је такође велико дело Кавурове дипломације, које

је довело до уједињења италијанског народа у Краљевину Италију. Камен темељац томе уједињењу ударен је на оном, у дипломатској историји, чувеном тајном састанку између Кавура и Наполеона III јула 1858 године у Пломбијеру. Најзаслужнији и највернији сарадници те велике Кавурове дипломатије биле су две жене — Госпођа Хортенс Корни и Грофица од Кастиљоне. Њима је Кавур поверавао и оне су му са успехом свршавале најважније дипломатске мисије, оне су припремиле и организовале поменути тајни састанак између француског цара Наполеона III и Кавура у Пломбијеру, а од тога састанка, као што се зна, уз ефективну помоћ Француске почело је велико дело ослобођења и уједињења италијанског народу које се је, после два рата с Аустријом, срећно завршило 1860 године, када је талијански парламенат у Турину прокламовао јединствену Краљевину Италију уједињеног италијанског народа.

Није потребно ређати даље и задржавати се и на осталим примерима из историје дипломатије, који доказују да је жена способна за дипломатски позив.

У главном, у мери у којој се је женски покрет од 20 година па на овамо, не само у свима културним и цивилизованим државама, већ и у полу-цивилизованим замљама истока, почео нагло да шири, од како су се почеле оснивати многе националне и међународне женске организације, од како су жене почеле да освајају од људи једну по једну позицију у јавном животу, почеле постајати и адвокати, и високи државни функционари, народни посланици и сенатори, видело се да је више немогуће и на пољу дипломатије не дати им права, која су у пуном складу са тежњама демократије.

Отуда, одмах после великога рата, за време Конференције Мира, Међународни Савез Жена и Међународни Савез за женско право гласа одлучили су да се у Паризу има одржати Међународна Конференција Жена са задатком да се постара да Уговорима о миру интереси и права жене не буду запостављени. Са ове Конференције, Међународни Савез Жена упутио је Председнику Вилсону једну делегацију, обећавајући своју потпору Друштву Народа, које се је стварало, ако би се усвојили захтеви жена: прво, да се жена бирају на равној нози са људима у све комитете и организације; друго, да се забрани трговина белим робљем и да се донесе закон о проституцији; треће, да Друштво Народа призна принцип женског права гласа итд. — Пок. Вудро Вилсон, тај највећи човек нашега времена по својим слободоумним међународним демократским концепцијама, није могао не уважити многе од поднетих захтева Међународног Савеза Жена. Пишући сам и преправљајући Пакт Друштва Народа, он је, међу прве, усвојио захтев о

међународним признању дипломатске способности жена, јер је о томе, у трећој алинеји члана 7 Пакта унео одредбу, прихваћену од свију држава потписница Версаљског Уговора о Миру, а која гласи:

„Сва звања у Друштву или придодатим Одељењима, подразумевајући ту и Секретаријат, подједнако су приступачна људима и женама“¹⁾.

И на основу те одредбе Пакта, од како је од 1920 год. Друштво Народа отпочело да функционише, жене су постављане, под истим условима као и људи, на сва виша и нижа звања и положаје у Главном Секретаријату Друштва Народа.

Целокупни број чиновника Главног Секретаријата износи данас око 500 људи и жена од 40 различитих народности, махом енглеске и француске народности. Однос жена према људима је скоро исти, што значи да половину особља Главног Секретаријата чине жене. — До душе, људи у већини заузимају важније положаје, али је такође знатан и све више расте број жена на важним и високим положајима у Секретаријату. Тако, жене имају у својим рукама секретарска места свих Одељења Главног Секретаријата, убрајајући ту и Г-цу Хауард, Miss Howard, личног Секретара Сер Ерика Драмонда, Генералног Секретара Друштва Народа. Имате даље жене шефове Секција појединих Одељења Главног Секретаријата, као што је Г-ца Рахел Крауди, Rachel Crowdy, која заузима положај Шефа Секција Одељења за Социјална питања, и многе друге жене као чланове Секција. Главни Библиотекар Друштва Народа је Г-ца Вилсон, Miss Korence Wilson, а исто и главни уредник званичног листа Друштва Народа је жена, Г-ца Др. Гертруд Диксон (Dr. Getrude Dixon).

Жене не само што чине половину особља Лигиног Секретаријата и заузимају у њему важне положаје, које је било непотребно све набрајати, већ су, на равној нози са људима, ушле и у све техничке и саветодавне Комисије Друштва Народа. — Као што је познато, разне Друштву Народа поверене дужности имале су за последицу стварање помоћних организација. То су прво техничке организације, које се баве питањима финансијским, економским, транзитним и хигијенским, и друго, Саветодавне Комисије, које се баве питањима војним, разорушањем, мандатима, сузбијањем трговине са белим робљем и трговине са опијумом, међународном интелектуалном сарадњом итд. — Чланови свих тих Комисија су личности

¹⁾ Article 7, § 3: „Toutes les fonctions de la Société ou des services qui s'y rattachent, y compris le Secrétariat, sont également accessible aux hommes et aux femmes.“

које је изабрао сам Савет Друштва Народа *због њихових личних стручних способности*, или су личности, које владе појединих земаља одређују као стручњаке.

И тако у *сталну комисију за мандате*, основану 1921 год. Савет Друштва Народа наименовао је, као пуноправног члана, и једну жену, Швеђанку г-ђу Bugge Wicksell;

2). У Сталну Хигијенску Комисију, основану исте 1921 г., ушла је као пуноправни члан г-ца Dr. Alice Hamilton;

3). У комисију за репатрирање жена и деце из Мале Азије, основану 1921 год., ушле су три жене: Dr. Kennedy, Miss Emma Kushmana и Miss Karen Jerpe;

4). У комисију за опијум ушла је г-ђа Hamilton Wright;

5). У комисију за сузбијање трговине са белим роблем, поред седам људи, ушле су и равно седам жена као пуноправни чланови. То су: Miss Baker, Енглескиња; Miss Grace Abbott, Американка; M-me Avril de S-t Croix, Францускиња; Dr. Paulina Luissi, из Уругваја; Dr. Estrid Hein, из Данске; M-me Courchod-Secrétan и M-me de Montenach, из Швајцарске.

У овој комисији 1925 год. основана је и једна Под-Комисија за питање заштите жена и деце. Ту Под-Комисију чине три човека и шест жена (Elenore Rathbone, Katharine Furse, Eglantyne Jebb, Julia Lathrop, Charlotte Whitton, Hélène Buriaux);

У Комисију за међународну интелектуалну сарадњу ушле су, као чланови, две жене (Carie-Sklodowska и Dr. Kristine Bonnevie), а позната Румункиња, г-ца Vacaresco на челу је Секције за уметност и књижевност.

Жена је, као што се види, на равној нози са човеком ушла у Главни Секретаријат Друштва Народа и у великом броју његових комисија. Од исте је, пак, ако не и од веће вредности, факт да се она, још од прве скупштине Друштва Народа, појављује и у делегацијама појединих држава на годишњим скупштинама чланова Друштва Народа. Многе државе, као што су н. пр. Енглеска, Аустрија, Норвешка, Шведска, Данска, Немачка, Румунија и др. врло су често, неке скоро редовно, у састав својих делегација за годишње скупштине Друштва Народа убројавале и по једну или две жене и то као делегате-заменике, помоћне делегате или као техничке, стручне саветнике, као што се из доле изложеног прегледа види.¹⁾

¹⁾ *Жене на првој скупштини Друштва Народа (1920):*

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Dr. Kristine Bonnevie, делегат-заменик норвешке делегације;

Оно што је чл. 7. Пакта за положај и активност жене у Друштву Народа, то су чланови 389 и 395 Версаљског Уговора о Миру за положај и активност жене у другој једној, тако исто новој и великој међународној организацији, — у Међународном Бироу Рада. — Као што је познато, Међународни Биро Рада створен је XIII-ом партијом Версаљског Уговора да у име и на основи социјалне правде заштићује човечији физички рад и благостање радничке класе.

Чл. 395 Версаљског Уговора, који говори о саставу персонaла Међународног Биро-а Рада, каже: *да један извeстан број његовог особља мора бити састављен од жена.* — И тако, данас целокупно особље Међународног Биро-а Рада износи око 300 људи* и жена и, за сада, пропорција између њих је приближно једнака. Жене, виши и нижи чиновници Међународног Биро-а Рада, примане су и примају се под истим условима као и људи, имају са њима, по положајима које заузимају, исте плате и подлеже истим прописима о унапређењу.

Жене на другој скупштини Друштва Народа (1921):

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Dr. Kristine Bonnevie, делегат-заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Vacaresco, делегат-заменик румунске делегације.

Жене трећој скупштини Друштва Народа (1922):

- 1). Bugge Wicksell, делегат заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Dr. Kristinne Bonnevie, делегат заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Vacaresco, делегат-заменик румунске делегације;
- 5). Coombe Tennant, J. P., делегат-заменик енглеске делегације;
- 6). Dale, делегат заменик аустралијске делегације.

Жене на четвртој скупштини Друштва Народа (1923):

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Dr. Kristine Bonnevie, делегат-заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Varesco, делегат-заменик румунске делегације;
- 5). Edith Lyttelton, делегат-заменик енглеске делегације;
- 6). Jessie Webb, делегат-заменик аустралијске делегације.

И у Међународном Бироу Рада, исто онако као и у Главном Секретаријату Друштва Народа, поједине жене заузимале су и данас заузимају врло високе и одговорне положаје, као што су положаји шефова и чланова разних секција, које је непотребно и овде све набрајати.

Поред тога Међународног Бироа Рада, који је у неку руку извршни орган модерне међународне радничке организације, постоји и један тако рећи Међународни Раднички Парламенат или Међународни Парламенат за питање рада и радника. То су Међународне Конференције Рада, које се држе сваке године у разним местима, обично у Женеви.

И као што је показано да су поједине земље у састав својих делегација за годишње скупштине Друштва Народа убрајали, као помоћне делегате или техничке саветника, и жене, исто тако су државе и то у много већем броју: Белгија, Канада, Куба,

Жене на петој скупштини Друштва Народа (1924):

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Dr. Kristine Bonnevie, делегат-заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Varesco, делегат-заменик румунске делегације;
- 5). H. M. Swanwick, делегат-заменик енглеске делегације;
- 6). E. F. Allant, делегат-заменик аустралијанске делегације.

Жене на шестој скупштини Друштва Народа (1925):

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, експерт за женска питања данске делегације;
- 3). Martha Larsen Jahn, делегат-заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Vacaresco, делегат-заменик румунске делегације;
- 5). M. P. de Atholl, делегат-заменик енглеске делегације;
- 6). Eleanor Macintosh, делегат-заменик аустралијске делегације.

Жене на седмој скупштини Друштва Народа (1926):

- 1). Bugge Wicksell, делегат-заменик шведске делегације;
- 2). Fröken Forchhammer, делегат-заменик данске делегације;
- 3). Martha Larsen Jahn, делегат-заменик норвешке делегације;
- 4). Hélène Vacaresco, делегат-заменик румунске делегације;
- 5). Edith Lyttelton, делегат-заменик енглеске делегације;
- 6). Freda Bage, делегат-заменик аустралијске делегације;
- 7). Dr. Getrud Bäumer, експерт немачке делегације.

Чехословачка, Данска, Француска, Енглеска, Италија, Јапан, Холандија, Пољска, Шпанија, Немачка, Шведска и т. д., — у састав својих делегација за годишње Међународне Конференције Рада убројавали и жене као пуноправне делегате, помоћне делегате или техничке саветнике. Послодавачке и радничке организације, чији представници, по Версаљском Уговору, улазе у састав делегација за Међународне Конференције Рада, такође су користиле способност жена па су их, као своје делегате или експерте, слале на међународне Конференције Рада, као што се из доле наведеног прегледа види¹⁾. Шта више, друга алинеја чл. 389^{*} Версаљског Уговора о Миру изрично прописује — *да када се на једној Међународној Конференцији Рада имају да расправљају питања која се директно тичу жена, да, у том случају, свака држава, члан Друштва Народа, која је и члн Међународног Бироа Рада, мора имати у састав своје делегације најмање једну жену као техничког савешника.*

Нема се времена да се до у детаље задржи на оцени резултата 8-годишње активности жене како у Друштву Народа,

1) Жене на првој Међународној Конференцији Рада у Вашингтону (1919):

1). Hélène Burniaux, помоћни делегат белгијске радничке организације;

2). Victoire Carpe, помоћни делегат белгијске радничке организације;

3). Kathleen Derry, помоћни делегат канадске радничке организације;

4). Senora Laura, владин делегат делегације Републике Кубе;

5). M. Stivínova, помоћни делегат чехословачке радничке организације;

6). Luisa Landova Stychova, народни посланик, пом. делегат чехословачке радничке организације;

7). Marie Hjelder, нар. посланик, владин делегат данске делегације;

8). Letellier, владин делегат француске делегације;

9). Jeanne Bouvier, помоћни делегат француске радничке организације;

10). Constance Smith, владин делегат енглеске делегације;

11). B. Majoribansk, делегат енглеских послодаваца;

12). Margaret Bondfield, делегат енглеских радника;

13). Mary Mac Arthur, делегат енглеских радника;

14). Casartelli Gabrini, владин пом. делегат италијанске делегације;

15). Taka Tanaka, владин пом. делегат јапанске делегације;

16). Suze Groeneweg, сенатор, владин помоћни делегат холандске делегације;

тако и у Међународном Биро-у Рада, као и од скоро у Међународном Институту за Интелектуалну Кооперацију. Може се само са сигурношћу рећи, да је сарадња жене у овим новим међународним установама, у главном на социјално-хигијенским и хуманитарним питањима, дала много благотворније по човечанство резултате од резултата скоро ништавних што су их професионални дипломати дали на политичким питањима. Међународну сарадњу за решавање тих горућих социјалних, здравствених, хуманитарних па и економских питања увек су форсирале жене. Тако је госпођа Фрекен Форшамер, делегат данске Владе, још на првој Скупштини Друштва Народа у 1920 години одржала свој чувени говор о потреби предузимања хитних мера ради сузбијања срамне трговине са женама и децом, т. зв. трговине белим робљем. — И под утисцима њенога говора и пожурило се са доношењем Конвенције о мерама да се забрани, или бар сузбије, та срамна трговина. — Драгоцену је била сарадња жене и у Комисији за Опијум, у Сталној Хигијенској Комисији и у организовању здравствених експедиција Друштва Народа противу угушења колере и других

17). Henriette Knuper, владин пом. делегат холандске делегације;

18). Bethy Kjelsberg, владин делегат норвешке делегације;

19). Zofja Prsussowa, владин делегат пољске делегације;

20). Casa Cortes, владин пом. делегат шпанске делегације;

21). Teresa Escoriaza, владин пом. делегат шпанске делегације;

22). Kerstin Hesselgren, владин пом. делегат шведске делегације;

Жене на трећој Међународној Конференцији Рада у Женеви, (1921):

1). Mary Fitzgerald, пом. делегат радника Јужне Африке;

2). Luders, владин пом. делегат немачке делегације;

3). Getrud Hanna, нар. посланик, делегат немачких радника;

4). Laura G. de Zayas Bazan, владин пом. делегат делегације Републике Кубе;

5). Letellier, владин пом. делегат франциске делегације;

6). Jeanne Bouvier, пом. делегат француских радника;

7). I. Sloan, пом. владин делегат енглеске делегације;

8). Margaret Bondfield, пом. делегат енглеских радника;

9). T. Livesley, пом. делегат енглеских радника;

10). Mary Zignieri, п. владин делегат грчке делегације;

11). G. M. Broughton, п. владин делегат индијске делегације;

12). L. Casartelli Cabrini, п. делегат италијанских радника;

13). Altobelli, п. делегат италијанских радника;

епидемичних болести, које су се појављивале у разним деловима света. Тако исто и у Међународном Биро у Рада и на Међународним Конференцијама Рада активност женских делегата била је благотворна. Конвенције о заштити физичког рада жене и деце донете су благодарјећи раду жена на тим конференцијама. У свим тим организацијама, жене су увек показивале велику способност, спрему и потпуно разумевање питања која су се претресала.

Многи противници ступању жена у дипломатију с подсмехом говоре о међународној активности Друштва Народа на социјалним, здравственим, економским и хуманитарним питањима, хотећи на тај начин да потцене позитивну делатност жене на међународном решењу тих питања и њену доказану способност за вођење међународних преговора, па следствено и способност за дипломатски позив. — А ја сам слободан изразити мишљење да, ако је Друштво Народа што стварнога и позитивнога учинило у корист народа у опште, то је његова паметна и комбинована међународна делатност баш на овом пољу. У великим политичким питањима, која су толико пута

-
- 14). Moto Matsumoto, п. владин делегат јапанске делегације;
 - 15). Betzy Kjelsberg, владин делегат норвешке делегације;
 - 16). Mansholt, пом. делегат холандске делегације;
 - 17). Marie Sokal, пом. делегат пољских радника;
 - 18). Gillibert-Roudin, п. владин делегат швајцарске делегације;
 - 19). B. Rubickova, п. делегат чехословачких радника;

Жене на четвртој Међународној Конференцији Рада, у Женеви, (1922):

- 1). Esther Broch, п. владин делегат данске делегације;
- 2). Moine, п. делегат француских радника;
- 3). Betzy Kjelsberg, владин делегат норвешке делегације;
- 4). Paulina Luisi, владин делегат уругвајске делегације;

Жене на петој Међународној Конференцији рада, у Женеви (1923):

- 1). Carmichael, владин делегат канадске делегације;
- 2). James Carruthers, п. владин делегат канадске делегације;
- 3). Betzy Kjelsberg, владин делегат данске делегације;
- 4). Constance Smith, нар. посланик, пом. владин делегат енглеске делегације;
- 5). Margaret Bondfield, п. делегат енглеских радника;
- 6). Letellier, п. владин делегат француске делегације;
- 7). Kiyō Ishihara, п. владин делегат јапанске делегације;
- 8). Schaffner, п. владин делегат швајцарске делегације;
- 9). Kerstin Hesselgren, п. владин делегат шведске делегације;
- 10). S. Pagliari-Volonterì, п. владин делегат италијанске делегације;

загрозили самом његовом опстанку, као што је баш ту скоро био случај и са мађарском митраљеском афером, Друштво Народа увек је трпело, нећу да кажем потпуни крах, али потпуне неуспехе сигурно. Крупно политичко питање међународног разоружања остало је мртво слово записано у чл. 8 Пакта, а радикално решење питања арбитраже и безбедности још увек је у повоју лепих снова. — И ако се Друштво Народа одржи и даље, ма у ком било облику, то ће бити једино из разлога његове међународне благотворне активности на међународном решењу социјалних, хигијенских, економско-финансијских и хуманитарних питања, где је активност жена много учинила и за која питања је Друштву Народа сарадња жене апсолутно потребна.

У тежњи да се обори теза противника ступању жена у дипломатију о неспособности и недораслости жена за дипломатски позив, било је места нарочито се задржати на положају и активности жене у Друштву Народа и Међународном Бироу Рада и то из два разлога: прво, да се покаже да је жена, остављајући најзад на страну оне примере из дипломатске

11). B. Stafford, п. владин делегат ирландске делегације;

Жене на шестој скупштини Друштва Народа, у Женеви (1924):

- 1). Chas. H. Thornburn, владин делегат Канаде;
- 2). Laura G. de Zayaz Bazan, владин делегат републике Кубе;
- 3). Julie Arenholt, п. владин делегат данске делегације;
- 4). Gabrielle Letellier, пом. владин делегат француске делегације;
- 5). Julia Varley, п. делегат енглеских радника;
- 6). Marie Svolos, п. владин делегат ирландске делегације;
- 7). B. Stafford, п. владин делегат ирландске делегације;
- 8). Betzy Kjesberg, владин делегат норвешке делегације;

Жене на седмој Међународној Конференцији Рада, у Женеви (1925):

- 1). Julia Varley, п. делегат енглеских радника;
- 2). Clara Black, п. владин делегат данске делегације;
- 3). Gabrielle Letellier, п. владин делегат француске делегације;
- 4). Brighid Stafford, п. владин делегат ирландске делегације;
- 5). G. J. Stemberg, п. владин делегат холандске делегације;
- 6). Isabela Sadoveanu, п. владин делегат румунске делегације;

Жене на осмој Међународној Конференцији Рада, у Женеви (1926):

- 1). Gladys Sydney Pott, пом. делегат енглеске делегације;
- 2). Margaret Bondfield, п. делегат енглеских радника;

историје, за време 8-годишње своје активности у Друштву Народа и Међународном Биро-у Рада на несумњив начин доказала пуну своју способност за вођење међународних преговора; и друго, како је Друштво Народа, за сада, међународна установа *par excellence* и његов Генерални Секретаријат, у неку руку, као Министарство Иностраних Дела за цео свет, да се скрене пажња на факт, да би се он нарочито имао у виду, *да је и пактом Друштва Народа (чл. 7) и Версаљским Уговором о Миру (чланови 389 и 395) на један међународни начин већ призната способност жена за дипломатски позив.*

Противници ступању жена у дипломатску службу истичу, даље, као важан разлог још и то што код жене, веле, осећај претеже над разумом; међутим, по њиховом застарелом схватању, политика и дипломатија имају да буду искључиво дело разума.

Није тешко одбити тај разлог и као неуместан и као несавремен, јер је јасно свима да се је, у новије време, у међународним односима и вођењу дипломатске политике појавио, као врло значајан, један нов елемент и то баш тај осећај расположење, воља народа. Један пример. По тој застарелој концепцији да је дипломатија искључиво дело разума после Светскога Рата свакако би и даље била задржана бивша Аустро-Угарска Монархија као потребни елемент равнотеже у Централној Европи, за чим још увек жале разни преостали дипломати и политичари Макијавелове, Таљеранове и Метернихове школе. Међутим, модерна и савремена дипломатија то није учинила, јер су осећаји и воља народа били за њу *меродавнији*.

У модерним, слободним, уставним државама дипломатија се води, пријатељства и савези од трајног значаја граде се, могу се једино градити у срцима народним, у расположењима и убеђењима јавнога мњења. Добра и паметна дипломатија, када се нађе пред таквим струјама народним може само или дати, путем писаних уговора, одређен и прецизан облик ономе што се је у осећајима народним и јавном мњењу створило и

3). Fanny Ulfbeck, п. владин делегат данске делегације;

4). G. J. Stenberg, п. владин делегат холандске делегације;

5). Balsiger, п. владин делегат пољске делегације;

(У већем броју жене су учествовале на Међународним Конференцијама Рада, када су на дневном реду била питања заштите физичког рада жена и деце, као што је случај са првом Међ. Конф. Рада. — Карактеристично је да је на овој Првој Међународној Конференцији Рада г-ђа Мабел Грујић, као делегат наше владе, ушла у састав делегације наше државе).

кристалисало, или, умеравајући необузданости јавнога мњења, ако би оно услед тренутне ситуације прилика, наишло на погрешне путеве, поступно, смотрено, сузбијати заблуде, које би се могле у даљем развоју догађаја штетно одазвати на интересима државним. — И према томе, има места, да се противницима ступању жена у дипломатију одговори, на њихов аргуменат о осећају, да осећај не чини никакву сметњу ступању жена у дипломатску службу, јер је баш он постао један од нових и моћних елемената савремене дипломатије.

Противу уласка жена у активну дипломатску каријеру од озбиљних људи често се чују и веома неозбиљни, чак и наивни разлози. Па када се они истичу ваља се и на њих задржати са неколико речи.

Тако се истиче и тај сентиментални разлог о заљубљивању, а указује се и на распикућство доскорашње амбасадорке у Штокхолму, Г-ђе Колантај која је, како се у штампи тврдило, своју плату и све кредите Амбасаде расипала на своје многобројне тоалете.

Вели се, жена као дипломатски чиновник, будући по самој својој природи као жена слабија, веома је изложена опасности да попут љубави буде заведена од каквог центлмена, агента какве стране државе, који би од ње, на тај начин, са навао државне тајне наше дипломатије. Не зна се тачно шта би искуство живота на тај аргуменат могло да каже, али се мора одговорити: прво, да је у опште тешко констатовати да ли је то жена или човек са већим предиспозицијама за заљубљивање, и друго, да у историји дипломатије има невероватно много примера да су људи — дипломате, па и крунисане главе, падали под утицај лепих жена и за љубав, чак и једног осмеха њиховог, издавали, свесно или несвесно, чак и највеће дипломатске тајне својих држава.

Што се, пак, тиче приговора о распикућству жена на њихове многобројне тоалете, тај приговор не може ни у ком случају послужити као озбиљан аргуменат, када се са једног начелног гледишта говори о питању пријема жена у активну дипломатску каријеру. Озбиљне, универзитетски образоване жене, које се баве јавним пословима, обично су врло скромне у погледу одевања. У осталом људи у опште, у том погледу, не изостају и не чине никакво примућство над женама. Од увек је било у великом броју људи, па и међу дипломатама, који такође много полажу и троше на своју мушку гардеробу.

Противници ступању жена у дипломатију истичу, даље, и неке деликатне разлоге у вези са физичком природом жене. Наводе н. пр. и случај трудноће, поред осталих фриволно-не-

умесних разлога, које не треба ни помињати. Како ће, кажу, једна жена — дипломатски чиновник од каријере извршити једну хитну мисију, кад се она налази у стању трудноће? — Они, који тако резонују, заборављају да се жена кад се налази у том стању, у осталом, достојног сваког поштовања, ослобођава сваког рада, па била она физички или интелектуални радник, приватан или државни чиновник. По међународним конвенцијама такви су случајеви предвиђени за жене — физичке раднике; по земаљским законима свих културних држава, такви су случајеви предвиђени за жене — државне чиновнике. По чл. 113 нашег Закона о чиновницима и службеницима грађанског реда од 1923 године: „службеница која је на порођају има права на осуство од 30 дана.“

Један од у истини озбиљних разлога и можда једина сметња ступању жена у дипломатску службу то је, по мом мишљењу, питање брачног статуса. Два су случаја могућа: прво, случај неудате жене и друго, случај удате жене дипломатског чиновника.

Ако се н. пр. један мушкарац, дипломатски чиновник хоће да ожени Српкињом или странкињом, у овом последњем случају потребно му је само одобрење Г. Министра Иностраних Дела, он не губи ништа у свом држављанском и чиновничком статусу. Јер, као што је познато, по нашем Грађанском Законику — а тако је и у другим земљама, странкиња удата за нашег грађанина, самим тим, постаје наша поданица. — Међутим, ако се једна неудата жена, дипломатски чиновник уда, рецимо, за странца она, самим тим, губи наше држављанство и прелази у поданство свога мужа. Губљењем држављанста, природно, она губи и државну службу и на тај начин ставља се тачка и њеној дипломатској каријери. — У другом случају, када је једна жена, дипл. чиновник већ удата и то за нашег грађанина, врло се лако може појавити оваква ситуација као последица брачног статуса жене с једне стране и природе дипломатске службе с друге. Дипломатска служба је у неку руку по војнички организована. У дипломатској струци не постоји чиновничка сталност службовања и дипломатски чиновници од каријере, исто онако као и официри, морају безусловно да иду са службом у свако време и у ма које место на свету, где потреба службе или персонална политика Господина Министра Иностраних Дела то изискују. Данас сте у Београду, сутра вас преместе у Корчу или Аргирокастро у Албанији, у Софију или Сан Франциско, свуда безусловно мора се одмах отпутовати на своје ново одредење. Узмите сад овај случај. Жена активни дипломатски чиновник, удата за једног нашег грађанина буде по потреби службе из Министарства Иностраних Дела у Београду где је била на раду,

рецимо као Секретар, премештена у Корчу у Албанији или чак у Сан-Франциско или Буенос Ајрес у Америци. Лепо. Али мужу те удате жене, дипломатског чиновника не иде се у Корчу или чак тамо у Нови Свет преко Океана и захтева од своје жене да живи и даље с њим где он хоће, јер на то има право. И заиста, код нас, на жалост и код других народа је то исто, жена је још увек, у породичним и социјалним односима, у обавези апсолутне послушности своме мужу. По чл. 110 Грађ. Законика: „супруга пак дужна је мужа свога слушати, наредбе његове набљудавати, за њим ићи и где он за добро нађе онде с њим живети.“ — И шта се може догодити, дакле, ако једна удата жена, дипломатски чиновник добије премештај рецимо за Корчу, где безусловно са службом треба да иде, али се њеном мужу не иде у Корчу и тражи да жена остане с њим. Може бити једно од ово двоје: или ће та удата жена као исправан дипломатски чиновник отићи са службом на своје ново опредељење у Корчу, у ком ће случају, ако је то противно мужевљевој вољи, прекршити законску обавезу послушности према своме мужу, који може, ради тога, да тражи и добије развод брака, или ће жена остати послушна своме мужу, како то наш Грађ. Закон још од 1844 год. тражи, и остати и даље да живи с њим где он за добро нађе, у ком случају ће изгубити државну службу и учинити крај својој дипломатској каријери јер није отишла на своју нову дужност у Консулат у Корчи.

Тако стоји ствар са брачним статусом жене у вези са њеном дипломатском каријером. Пре свега, тај прилично озбиљан разлог отпада, када се питање пријема жене у дипломатску службу посматра и третира са чисто начелног гледишта. А после, нити ће све универзитетске образоване жене појурити у дипломатију, кад то право буду извојевале, нити се, пак, свако ко ступи у дипломатију венчава с њом на цео живот. Као и остале државне службе и дипломатија је једна уговорна служба између појединца и државе. Најзад, зар се по примеру учитеља и учитељице у неком тихом и удаљеном селу, неће и овде, нашавши се у туђини на истом послу, дипломатски чиновник и дипломатска чиновница завоleti и створити породицу, што се само може пожелити са гледишта интереса дипломатске службе јер би брак био националан и јер би се обоје више бринули о пословима у Посланству. Најзад, то питање се може уредити међусобном споразумом између супруга.

На завршетку и као закључак могло би се рећи још ово:

У новије време са великим и крупним променама на свима пољима извршене су крупне промене и у основним схватањима циљева дипломатије и методама дипломатске актив-

ности. Некада је Лабријер у својим Карактерима, нападајући дипломатију и називајући дипломате камелеонима, тврдио, да је дипломатама главни и крајњи циљ у томе, да гледају да преваре дргога и да се старају да сами не буду преварени. — Ако је то Лабријерово тврђење можда било тачно за пред-ратну, стару дипломатију, оно данас више не вреди и не би могло да вреди. — По доктрини модерне међународне политике, којој се дипломатија све више потчињава, интриге и преваре, оличена средства старе дипломатије замењују се, на захтев новог времена, лојалношћу и отвореношћу. — Ако су аристократском друштву прошлости били добри и корисни углађени или љубазно пријатни дипломати префињених манира, све од реда »*persona gratissima*«, модерна демократија данас тражи, у првом реду, поштене, озбиљне и свестрано стручно спремне дипломате. — Никада као данас, код толико развијене међу-зависности држава, код толиког великог броја најразноврснијих и крупних међународних нових проблема правна свест народа није захтевала спремније и способније дипломатско особље. Никада као данас улога дипломата није била и тежа и одговорнија. Јер, народи су, најзад, скупо плаћали погрешке дипломата. Када сам био на Хашкој Академији за Међународно Право, чувени француски професор и финансијски стручњак, г. Gaston Jèze у своме предавању о међународним плаћањима велики број после-ратних економских и финансијских невоља народа приписавоа је заблудама и неопростивим грешкама што су их највеће светско-дипломатске личности починиле из незнања за време Конференције Мира 1919 г. И тај уважени француски професор управо је и завршио своје предавање следећом констатацијом: „дипломате су, вели, највећа сметња за солидно стабилизовање међународних односа и утврђивања међународног мира, у колико нису добро упућени и у познавање међународних економско-финансијских и социјалних питања.“

Више него икада, дакле, садашња нова времена и блиска будућност захтевају да дипломатско особље сачињавају лица, без обзира на пол, са великим интелектуалним и моралним особинама и свестраним знањем широког хоризонта. Јер, као што чини правилно упоређење један савремени дипломата и велики правник, г. Политис, — као и за време рата, тако и за време мира, воде се борбе. Разлика је у томе што су за време рата то војничке, оружане борбе, а за време мира су то дипломатске борбе. И код једних и код других има се успеха и неуспеха. И једна и друга захтевају претходну спремност и смишљен метод и тактику активности. Постоји и једна тактика мира, као што постоји тактика рата. Успех ће у миру припасти оним земљама, које су у дипломатском погледу боље опремљене, боље управљене.

Према томе, данашња дипломација и данашњи дипломати не могу бити оно што су били дипломати пре педесет и сто година. — Данашња се дипломација, поред свих својих традиција, мора поводити за духом новог времена, и мора водити рачуна о новим проблемима и захтевима демократије. — А како економски и социјални проблеми доминирају данас међународном политиком, добро дипломатско особље мора бити састављено од лица, која су стручно упућена у свестрано познавање тих проблема. Ето и ради тога, остављајући на страну демократски принцип правне једнакости, треба допустити ступање жене у дипломацију у коју она може унети потребну интелигенцију и по природи предиспониране своје способности за стручно познавање социјалних питања, као што је то активност жена у Друштву Народа и Међународном Бироу Рада потпуно доказала. С друге стране, жена, по природи својој у много већој мери него ли човек, носи у себи тежњу за међународну солидарност и стање мира међу народима. Ако се пак нема тог међународног духа заједничке солидарности народа на делу општег мира ништа не вреди ни Друштво Народа, ни све друге међународне установе. И са тог међународног разлога треба допустити ступање жена у дипломацију.

Жене се већ налазе у дипломатској каријери Сједињених Америчких Држава, Русије, Скандинавских Држава, Мађарске, итд. Француске жене тек што су то право извојевале. Ту скоро њовине су јавиле, да је најновијом уредбом о организацији Француског Министарства Иностраних Дела допуштен пријем жена у активну дипломатску каријеру, с тим, да жене могу авансовати до Саветника Посланства, и да, за сада, остају на рад само на Ке д Орсеју. — Ако у редовима наших жена буде више слоге и јединства, ја сам уверен да ће Удружење Универзитетски Образованих Жена, поред осталих, извојевати и ову победу о пријему у дипломатску службу, победу, која ће бити у пуном складу са тежњама модерне демократије.

Литература :

- Garden (C-te G. de), *Traité complet de diplomatie*, 3 vol. Paris, 1883;
Martens (Ch. de), *Le Guide diplomatique*, Leipzig, 1886;
Pradier-Fodéré, *Cours de Droit Diplomatique*, Paris, 1881;
R. E. L. Vaughan Williams K. C., *Les méthodes de travail de la diplomatie* (Recueil des Cours de l'Académie de Droit International, 1924, p. 230—288);
Charles Dupuis: *Relations internationales* (Deuxième partie, chapitre premier: *Les représentants des États et la Diplomatie* — Recueil des Cours de l'Académie de Droit International, 1924);
Jules Cambon, de l'Académie Française, *Le Diplomate*, Paris, chez Hachette;
Jules Cambon, *Ancienne et nouvelle diplomatie*, чланак у *L'Esprit International* (The International Mind), 1 avril 1927, Paris;
Nicolas Politis, *La nouvelle politique internationale*, чланак у часопису *L'Esprit International* (The International Mind), 1 janvier 1927, Paris;
Women at work in the League of Nations by D. M. Northcroft, With Preface by Mrs. Corbett Asby, President of the International Woman Suffrage Alliance, 1926;
Un grand réaliste — Cavour — par Maurice Paléologue, Ambassadeur de France, Paris, librairie Plon, 1926;
Пакт Друштва Народа (чл. 7);
Версаљски Уговор о Миру (чланови 389 и 395);
Устав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 1921 год.;
Закон о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 1923 год.;
Уредба о организацији Министарства Иностраних Дела.

5

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. РЕЧНИК СИМБОЛА: МИТОВИ, СНОВИ, ОБИЧАЈИ,
ПОСТУПЦИ, ОБЛИЦИ, ЛИКОВИ, БОЈЕ, БРОЈЕВИ
Жан Шевалије, Ален Гербран
Нови Сад: Stylos art, Киша, 2013.
2. ВЕНАЦ ЗА ГАВРИЛА: ЗАВЕШТАЊЕ
Милан Ненадић
Сремски Карловци: Каирос, 2014.
3. УСВОЈЕЊЕ
Драго Кекановић
Сремски Карловци: Каирос, 2014.
4. АЛЕЈА ВИКТОРА БУЊА
Теофил Панчић
Београд: Чаробна књига, 2014.
5. БЕСЕДА О ПАДУ РИМА
Жером Ферари
Београд: Чаробна књига, 2014.
6. ДОВИЂЕЊА, ТАМО ГОРЕ
Пјер Леметр
Београд: Чаробна књига, 2014.
7. СТО БЕОГРАДСКИХ РЕСТОРАНА
Јован Милентијевић
Београд: Чаробна књига, 2012.
8. КАРАНТИН
Жан-Мари Гистав Ле Клезиво
Београд: Чаробна књига, 2014.
9. КРАВА ЈЕ УСАМЉЕНА ЖИВОТИЊА
Давид Албахари
Београд: Чаробна књига, 2013.
10. КУГА & КОЛЕРА
Патрик Девил
Београд: Чаробна књига, 2013.
11. КВАДРАТИ, ТРОУГЛОВИ
Слободан Тишма
Београд: Чаробна књига, 2014.
12. НАТПРОСЕЧНИ
Малколм Гледвел
Београд: Чаробна књига, 2010.
13. НЕВЕРОВАТНО ХОДОЧАШЋЕ ХАРОЛДА ФРАЈА
Рејчел Џојс
Београд: Чаробна књига, 2012.

14. НОВА ЗЕМЉА
Екарт Тол
Београд: Чаробна књига, 2014.
15. ПРИВОЂЕЊЕ БУБЕ ЕРДЕЉАН
Теофил Панчић
Београд: Чаробна књига, 2013.
16. СПИСАК МОЈИХ ЖЕЉА
Грегоар Делакур
Београд: Чаробна књига, 2013.
17. ТРАГАЛАЦ ЗА ЗЛАТОМ
Жан-Мари Гистав Ле Клезис
Београд: Чаробна књига, 2014.
18. ЖИВОТ КАО РЕКЛАМА ЗА ПИВО
Бранко Димитријевић
Београд: Чаробна књига, 2014.
19. ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО
Давид Албахари
Београд: Чаробна књига, 2014.
20. ТРЕЋИ МЕТАК: ПОЛИТИЧКА ПОЗАДИНА УБИСТВА
ЗОРАНА ЂИНЂИЋА
Милан Веруовић, Никола Врзић
Пирот: Моја књига, 2014.
21. КРОЗ ПАКАО И НАТРАГ
Миро Микетић
Београд: Јасен, 2012.
22. СВЕ БОЈЕ ФУДБАЛА: ИСТОРИЈА И ХЕРАЛДИКА
ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ ОПСЕЦИЈЕ
Серђо Салви, Алесандро Саворели
Нови Сад: Киша, 2010.
23. МАЛО ЈЕ ЛЕПО: ЕКОНОМИЈА ПО МЕРИ ЧОВЕКА
Ернст Фридрих Шумахер
Нови Сад: Киша, 2013.
24. РЕЧНИК ГЛУПОСТИ И ГРЕШАКА У РАСУЂИВАЊУ
Ги Бештел, Жан Клод Каријер
Нови Сад: Киша, 2011.
25. ЖИЛ
Пјер Дрије ла Рошел
Нови Сад: Киша, 2010.

26. БОРИС ВИЈАН
Клер Жилијар
Нови Сад: Киша, 2013.
27. ЗАТЕЧЕНИ ДИВЉИНОМ: ЛИЧНИ СУСРЕТИ СА
ПРИРОДОМ
Група аутора
Нови Сад: Киша, 2011.
28. МУДРОСТ СТАРАЦА
Питер Кнутсон, Дејвид Сузуки
Нови Сад: Киша, 2011.
29. ЦРВЕНА ТРАВА
Борис Вијан
Нови Сад: Киша, Stylos, 2006.
30. ЖМАРЦИ
Борис Вијан
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2007.
31. ВАДИСРЦЕ
Борис Вијан
Нови Сад: Киша, Stylos, 2006.
32. ПОЈЕДИНАЦ И КОНФЛИКТ ИЗ ГАНДИЈЕВЕ
ПЕРСПЕКТИВЕ
Томас Вебер
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2007.
33. ВЕНЕРИНО ЗАВЕШТАЊЕ
Ензо Корман
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2007.
34. КРАТКА ЗМИЈА
Бернар ди Бушрон
Нови Сад: Киша, Stylos, 2005.
35. ИСПЛАМСАВАЊЕ: УЗ ДОДАТАК ЗБОГОМ ГОНЗАГУ
Пјер Дрије ла Рошел
Нови Сад: Киша, Stylos, 2005.
36. ЧУДЕСАН ЖИВОТ ДИПЛОМИРАНИХ КЊИЖЕВНИКА
Алесандро Карера
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2007.
37. ОДИСЕЈЕВЕ СУЗЕ
Роже Греније
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2007.
38. У ШУМАМА СИБИРА: ФЕБРУАР–ЈУЛИ 2010.
Силван Тесон
Нови Сад: Киша, 2013.

39. ХРОНИКА О ГВАЈАКИ ИНДИЈАНЦИМА: ОНО ШТО ЗНАЈУ АЧЕ, ЛОВЦИ НОМАДИ ИЗ ПАРАГВАЈА
Пјер Кластр
Нови Сад: Киша, Stylos, 2004.
40. АРХЕОЛОГИЈА НАСИЉА: РАТ У ПРИМИТИВНИМ ДРУШТВИМА
Пјер Кластр
Нови Сад: Киша, Студентски културни центар, 2004.
41. САРТР
Франсис Жансон
Нови Сад: Киша, 2014.
42. ДЕЧАК ИЗ БРИЖА
Жилбер Синуе
Нови Сад: Киша, Stylos, 2004.
43. БАОЛ: ЈЕДНА МИРНА РЕЖИМСКА НОЋ
Стефано Бени
Нови Сад: Прометеј, Киша, 2008.
44. РОМАН О МИЛОШУ ОБИЛИЋУ: ВИТЕЗ ЗАТОЧНИК
Александар Тешић
Београд: PortaLibris, ЦЕТ, 2014.
45. ХРОНИЧАР
Драгољуб Стојковић
Београд: PortaLibris, ЦЕТ, 2014.
46. СЛУЧАЈ ГОСПОЋЕ МАРКОВИЋКЕ: ПОСЛЕДЊИ ГРЕХ
Драгољуб Стојковић
Београд: PortaLibris, ЦЕТ, 2011.
47. ТРИЛОГИЈА: ВУКОВИ СУДБИНЕ
Милош Петковић
Београд: PortaLibris, ЦЕТ, 2014.
48. (ПЕР)ВЕРЗИЈЕ ЉУБАВИ И МРЖЊЕ
Рената Салецл
Нови Сад: Психополис институт, 2014.
49. ТЕОРИЈА И ПРАКСА ГРУПНЕ ПСИХОТЕРАПИЈЕ
Ирвин Д. Јалом
Нови Сад: Психополис институт, 2014.

PREPORUČUJEMO

1. Kerol Dvek: MENTALNI STAV: nova psihologija uspešnosti / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=144:mentalni-stav&Itemid=125

Knjiga koja će vam pomoći da bolje razumete svog partnera, šefa, prijatelje i svoju decu i kako da razvijete svoje potencijale, ali i potencijale svoje dece. Važna knjiga vodeće svetske naučnice razvojne psihologije, čije je istraživanje mentalnog stava (mindset) značajno uticalo na savremene teorije vaspitanja i obrazovanja. Kako naša uverenja o nama utiču na naš razvoj? Šta je trajni, a šta razvojni mentalni stav? Kakav mentalni stav vi imate, a kakav imaju vama važni ljudi? Kakav je mentalni stav vašeg deteta i kako će to uticati na njegovu sudbinu?

KAKO NAS I NAŠU DECU SABOTIRA SLIKA KOJU IMAMO O SEBI?

- Kako nastaju mentalni stavovi i da li se mogu menjati?
- Kako ideja o prirodnom talentu utiče na uspeh i postignuće?
- Šta čini dobrog roditelja, nastavnika, trenera?

Zastrašujuće je kada shvatimo da pohvaljivanje naše dece može potkrepiti njihovo uverenje da su prirodno inteligentni i talentovani, tako da misle da ne moraju da rade i da se trude. Tragično je da naše pogrešno usmerene pohvale doprinose njihovoj životnoj neuspešnosti.

Zoran Milivojević, psihoterapeut

KAKO TRAJNI MENTALNI STAV PRETVORITI U RAZVOJNI?

- Kako utiče mentalni stav na postignuće u školi?
- Kako promeniti mentalni stav vašeg deteta?
- Koje su opasnosti pohvale, a kako funkcionišu negativne etikete?
- Mentalni stav za učenje, umetnost, sport, ljubav, posao...
- Kako dugoročno održati promenu mentalnog stava?
- Uloga mentalnog stava u liderstvu i menadžemntu

O autorki:

Profesor dr Kerol Dvek (Carol Dweck) vodeća je svetska naučnica u oblasti razvojne psihologije, socijalne psihologije i psihologije ličnosti. Predaje na

najvećim američkim univerzitetima Stanford, Harvard i Kolumbija. Njeno istraživanje mentalnog stava (mindset) značajno je uticalo na savremene teorije vaspitanja i obrazovanja. Autor je nekoliko knjiga i velikog broja naučnih članaka. Dobila je preko dvadeset prestižnih priznanja i nagrada. Član je Američke akademije nauka i umetnosti. Svoj rad približava čitaocima uglednih časopisa kao što su Njujorker, Tajm, Njujork Tajms, Vašington Post i Boston Glob.

Iz predgovora autorke:

Moje polje rada sastavni je deo tradicije u psihologiji i ukazuje na moć onoga u šta čovek veruje. Tih uverenja možemo i ne moramo biti svesni, ali ona umnogome utiču na ono što želimo i da li uspevamo da to i postignemo. Ova tradicija takođe pokazuje kako promene u tim uverenjima čoveka – čak i one najjednostavnije – mogu da imaju dalekosežne posledice.

U ovoj knjizi moći ćete da saznate kako jedno jednostavno uverenje o sebi – uverenje koje smo otkrili kroz naša istraživanja – rukovodi velikim delom našeg života. Zapravo, ono prožima svaki delić našeg života. Mnogo toga što mislite o sebi kao o svojoj ličnosti zapravo nastaje iz ovog „mentalnog stava”. Isto tako, mnogo toga može da vas sprečava da ispunite svoj potencijal, što proizilazi iz istog.

Nijedna knjiga do sada nije objasnila mentalni stav i pokazala ljudima kako da ga primene i iskoriste u svakodnevnom životu. Iznenadićete se kada shvatite kako odlično pomaže – u nauci i umetnosti, u sportu, odnosno u poslu – i kako je mogao da vam pomogne. Razumećete svog partnera, šefa, prijatelje i svoju decu. Videćete kako možete da rasplamsate svoje potencijale, a i potencijale svoje dece.

2. Zoran Milivojević: PSIHLOGIJE SVAKODNEVNOG ŽIVOTA: prilozi kolektivnoj emocionalnoj pismenosti: tekstovi iz „Politike“ / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=146:psihologije-svakodnevnog-%C5%BEivota&Itemid=125

Baveći se različitim aktuelnim pitanjima i važnim životnim temama s kojima se svakodnevno susrećemo autor je pisao prave male „psihoterapeutske tekstove” koji nam mogu pomoći da bolje razumemo sebe, druge i društvene pojave. Kompleksne psihološke fenomene jasno i precizno približava čitaocima doprinoseći kolektivnoj emocionalnoj pismenosti. Ranije objavljivane kolumne, od marta 2009. do septembra 2011. štampane su u knjizi Uloviti ljubav (2011).

PSIHOLOGIKE POMAŽU DA BOLJE RAZUMEMO SEBE I DRUGE

Tekstovi koji dokazuju da psihoterapeuti veruju da je svako ljudsko ponašanje logično.

Mogu li kratki „psihologični” tekstovi u medijima doprineti kolektivnoj psihološkoj ili emocionalnoj pismenosti?

Šta ima u tekstovima zbog kojih na Fejsbuku autora prati osamdeset hiljada ljudi?

U svojim knjigama Milivojević odlično obrađuje veoma važne životne teme s kojima se ljudi svakodnevno sreću.

Akademik dr Vladeta Jerotić, psihijatar i psihoterapeut

ŠTO SU LJUDI KOMPLEKSNIJI TO JE VAŽNIJE BITI PSIHOLOŠKI PISMEN

Milivojević je stručnjak sa izvanrednim talentom da kompleksne psihološke fenomene veoma jasno i tačno približi čitaocu.

Dr Ivan Nastović, psiholog i psihoterapeut

Iz predgovora autora:

Psihologike i socijalna analiza

Šta su „psihologike”

Osnovna je pretpostavka od koje polazi svaka vrsta psihoterapije da ljudi jesu logična bića. Svaki psihoterapeut pretpostavlja da iza bilo koje ljudske akcije ili reakcije, emocije ili ponašanja, ma koliko ono bilo negativno, neželjeno i iracionalno, postoji određena logika. Takva logika je u stvari izvor ili koren datog ponašanja. Ako je ponašanje štetno i iracionalno, onda je i logika iz koje ono izvire takođe iracionalna. U tom smislu psihoterapeuti su jedna vrsta stručnjaka za raznorazne iracionalne logike koje kao svoje zaključke proizvode iracionalna uverenja. Ovu iracionalnu vrstu logika nazivam „psihologike”.

Život savremenog čoveka je takav da se u brojnim, a veoma važnim aspektima njegovog života pojavljuju mnoge dileme, nejasnoće, otvorena pitanja. Rezultat je poprilična kolektivna zbunjenost oko različitih važnih tema, kao što su vaspitanje dece, emotivni odnosi, uloga i funkcija različitih emocija, itd. Posledica je da savremeni čovek ima sve više problema u ovim sferama života. Pored onih problema koji su jednostavno nužni – jer je nemoguće živeti život u kojem se ne pojavljuju problemi, bilo da su rešivi bilo nerešivi – postoje i oni problemi koje ljudi nepotrebno „proizvode” upravo zahvaljujući svojim, često neprepoznatim, psihologikama.

Osoba koja u nekim situacijama iznova i iznova problematično reaguje na isti način, ima u stvari problem sa određenom psihologikom iz koje proizlazi dati

obrazac ponašanja, a koje najčešće nije svesna. Veliki broj iracionalnih logika su nekada bile racionalne, na primer, u detinjstvu, ali su u međuvremenu, kako je osoba odrasla, zastarele i postale iracionalne. Kada one deluju nesvesno osoba i ne može biti svesna njihove zastarelosti, ali i kada ih je svesna, ona veruje u njihovu ispravnost i tačnost. Nekada su to logike i uverenja koji su preuzeti od roditelja i drugih autoriteta kojima je osoba verovala, ali koje ili nikada nisu bile tačne ili su u međuvremenu zastarele.

Iako mi često u životu koristimo reč „logično” da bismo potvrdili da se sa nečim slažemo kao istinitim i ispravnim, ne treba poistovećivati pojmove logično i racionalno. Racionalno je ono što je logično i istinito. Ali postoje razmišljanja koja jesu logična, ali nisu istinita. Do toga ponekad dolazi zbog toga što osoba razmišlja logički ispravno, ali u razmišljanju ne koristi istinite podatke, tako da je njen zaključak neistinit, neispravan, netačan, nerealističan. Drugi način nastanka iracionalnog zaključka ili uverenja je kada osoba do njega dođe čineći neku od prikrivenih logičkih grešaka. Poseban problem su ona uverenja i logike koje nekada jesu bile ispravne, ali koje više nisu ispravne zbog zastarelosti do koje je došlo tako što se promenila sama osoba ili su se promenile važne okolnosti.

Većina ljudi u sebi nosi ako ne nekoliko, onda bar jedno iracionalno uverenje, zasnovano na odgovarajućoj psihologici. Ako se ta uverenja, zaključci određenih psihologika, tiču nekog važnog životnog pitanja, važnog područja života date osobe, tada će ona ispoljiti svoje negativne posledice upravo u datom području života osobe, ali i u životima drugih ljudi koji su povezani sa datom osobom. Ako se iracionalna uverenja i psihologike ne tiču važnih aspekata, tada njihovo postojanje ne utiče bitno na kvalitet života date osobe.

Ljudi koji zastupaju određenu psihologiku se mogu podeliti na one koji u njenoj negativnoj posledici (mišljenju, osećanju, ponašanju) vide problem i one koji u tome ne vide problem. Ovi drugi se često poistovećuju sa svojom iracionalnom logikom i svojim iracionalnim uverenjima, verujući da su ta uverenja isto što i oni („Takav sam, kakav sam!”), a ponekad čak pokazuju da su ponosni na svoje postupke koji proističu iz datih uverenja.

Kada su u pitanju oni koji zastupaju neko iracionalno uverenje (a samim tim i iracionalnu logiku iz koje je ono proizašlo), smatrajući da je dato uverenje racionalno i neproblematično, tada eksponiranje i analiza date psihologike, kao što je to u tekstovima koji sačinjavaju Psihologike svakodnevnog života, jeste poziv na uviđanje njene iracionalnosti. Kratki tekstovi koji su ovde sadržani imaju cilj da osobu suoče sa jasno iskazanom logikom, tako da njena netačnost i pogrešnost dođu do izražaja. Želja autora je da pojedinci ponovo razmotre datu psihologiku kako bi uvideli njenu iracionalnost. U tom smislu ova knjiga je poziv na uvid i buđenje želje da se data logika odbaci i zameni ispravnim razmišljanjem.

O autoru:

Zoran Milivojević, dr med. poznati je psihoterapeut koji već dvadesetak godina saraduje sa brojnim medijima u Srbiji i Sloveniji. Svojim tekstovima, izjavama i

drugim nastupima u medijima, kao i svojim veoma čitanim knjigama, Milivojević nastavlja da doprinosi podizanju nivoa kolektivne emocionalne pismenosti. Pripadnici nekoliko generacija su u njegovim radovima pronašli odgovore na svoje dileme u vezi sa emocijama, ljubavnim odnosima, vaspitanjem dece i drugim pitanjima koja muče savremenog čoveka.

Do sada je objavio pet knjiga: Emocije – psihoterapija i razumevanje emocija; Formule ljubavi; Uloviti ljubav; Igre koje igraju narkomani; Mala knjiga za velike roditelje.

3. Dženi Rodžers: UMEĆE KOUČINGA: kako voditi koučing / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=139:ume%C4%87e-kou%C4%8Dinga&Itemid=125

Šta je koučing, kako funkcioniše i kako ovladati njime u praksi? Knjiga je namenjena i početnicima i afirmisanim koučima jer tumači suštinu koučinga, tehnike i alatke koje se koriste. Na brojnim primerima iz prakse autorka objašnjava kako se izgrađuje dobar odnos sa klijentom, koje zamke vrebaju u radu, kako se izgrađuje poverenje, koja je uloga humora i provokacija u koučingu, kada, kako i zašto prekinuti klijenta, da li klijent može postati prijatelj...

KAKVA JE DOBRA PRAKSA KOUČINGA?

Trening za ostvarenje ličnih potencijala

Vidite li sebe u ovoj novoj profesiji?

Koučing i psihoterapija – gde su sličnosti, a gde granica?

Knjiga Umeće koučinga spada u one knjige koje čitaju i početnici i afirmisani kouči.

Dr Zoran Ilić, psihoterapeut i kouč, MasterSkills

BILO KOUČ BILO KLIJENT – U OBA SLUČAJA KNJIGA ZA VAS

Koje koncepte koristimo?

Kako izgrađujemo dobar odnos sa klijentom?

Kako vodimo klijenta ka dogovorenim ciljevima?

Koje su zamke u koje možemo upasti?

Šta možemo naučiti na primerima iz prakse?

O autorki:

Dženi Rodžers (Jenny Rogers) već dvadesetak godina radi kao kouč, ali i kao trener za kouče i supervizor. Uglavnom je posvećena radu sa iskusnim menadžerima kojima pomaže da razviju svoje potencijale. Pored koučinga njena interesovanja su obrazovanje i usavršavanje odraslih i upravljanje karijerom. Više na: www.JennyRogersCoaching.com

Iz uvoda:

Šta je koučing?

To pitanje može da zbuni i koučeve i klijente. Postoji čitav niz razloga za tu zbunjenost, a mnogi potiču odatle što se reč kouč koristi isuviše neobavezno.

„Kouč” može da označava nastavnika koji dopunjava kućni budžet tako što vašem detetu, kome se baš i ne uči, pomaže da savlada mrsku matematiku ili francuski. Ili može da označava nametljivu roditeljsku figuru u tenisu, koja istovremeno radi i kao trener i kao menadžer tom malom čudu od deteta. Nešto prijatnije slike dolaze nam iz drugih vrsta sportskih treninga. Tu kouč može biti dovitljiva, lukava i visoko plaćena guru-figura za čijim tajnama javnost žudi a konkurencija želi da ih otkrije, i koje se na kraju obelodanjuju u knjigama i novinskim člancima. Ta predstava je i dalje vrlo živa, što sam na svoje razočaranje otkrila kad sam jednom klijentu telefonirala na kancelariju, na šta mi je njegov kolega povikao: „Džone! Tvoj guru na vezi!”

Ako se i otarasimo gurua, ipak ostaju škodljive asocijacije na poslovno savetodavstvo. Recimo, često čujem da se kao nepobitna činjenica (o čemu, naravno, nema ni govora) tvrdi da je jedan bivši generalni direktor BBC-ja bio puka marioneta savetnikâ iz kuće Makinzi, koji su imali stalnu kancelariju u istom hodniku, nekoliko vrata dalje. „X (jedan čovek iz Makinzija) mu upravlja rukama i nogama, a drugi ustima” – to je bio opis. Priznajem da sam se i sama upitala ima li istine u toj uvredljivoj glasini kad sam se, pojavivši se prvi i poslednji put pred velikim čovekom i njegovim upravnim odborom, zapanjila što mu odmah zdesna nadmeno sedi X.

U nekim organizacijama, čak i danas, imati kouča je i dalje nešto neuobičajeno, rezervisano samo za ljude na najvišim položajima koji ostvaruju slabe rezultate, u kojoj situaciji se namera tumači kao otvorena korektivna obuka, a potreba za koučingom vidi se, razumljivo, kao znak sramnog neuspeha. „Da nije ovo savetovanište za nezaposlene, ali unapred?”, jednom me je podozrivo upitala jedna klijentkinja. Bilo je to pre nekoliko godina, dok sam još bila relativno nova u poslu. Avaj, doživela sam da to u njenom slučaju možda i jeste bilo savetovanište za nezaposlene ali unapred, i da je njena kompanija htela da pokaže kako je uradila sve što je mogla pre nego što ju je otpustila. U tom slučaju, mene je kompanija izmanipulisala podjednako kao i nju.

Iako se takve brige i nedoumice stalno javljaju, verovatno je još češći problem fundamentalno poređenje sa psihoterapijom i psihološkim savetovanjem. Mnogi se

potencijalni i aktuelni klijenti zabrinuto raspituju o tome. Kad im se koučing opiše, često će uz neuvijenu sumnjičavost reći: „Meni to liči na savetovanje!”, nagoveštavajući da, ako je koučing samo drugo ime za savetovanje, onda hvala, ne, nije to za njih. Uprkos daleko većoj prosvećenosti s kojom posmatramo svoje mentalno zdravlje, i dalje postoje krupne štetne asocijacije kad je posredi traženje pomoći u tom domenu našeg života. U suštini nam utuvljuju u glavu da „treba” da budemo sposobni da se sami izborimo s teškoćama. To nisu racionalne brige. One imaju veze sa strahom od moći naših sopstvenih emocija, od gubitka kontrole, od toga da će tanka obloga odraslosti biti strgnuta s nas.

Teme koje objedinjuju sve te brige suštinske su za razumevanje šta je to koučing. Uzmite kao aksiom da svi klijenti, ko god da su, koliko god da su ugledni, uspešni i važni, strepe od dve stvari: od ranjivosti i od gubitka kontrole. I s pravom strepe od toga jer je suština koučinga u promeni, a da biste se promenili, morate postati ranjivi i zbilja možda nećete imati onaj stepen kontrole koji nad životom inače želite dok se promene odvijaju.

4. Anita Šupe: ISTINE I LAŽI O HRANI: izvornom ishranom do boljeg zdravlja i odgovarajuće telesne težine / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=136:istine-i-la%C5%BEi-o-hrani&Itemid=125

Kuda nas je dovelo to što smo masti proglasili za glavne uzroke kardiovaskularnih bolesti i zamenili ih povećanim unosom ugljenih hidrata? Ovo je knjiga o LCHF načinu ishrane sa malo ugljenih hidrata, a puno masti (Low Carb, High Fat) koja preokreće naopako sve ono što smo do sada znali ili verovali da znamo o uticaju ishrane na fizičko, ali i psihičko zdravlje ljudi. Knjiga o zabludama, mitovima i neistinitim tvrdnjama o tome šta je zdravo, a šta nije i kako te zablude plaćamo svojim zdravljem. Autorka tvrdi da najskuplje plaćamo zabludu da su masnoće životinjskog porekla i holesterol štetni i da izazivaju srčane kao i bolesti krvnih sudova, iako ta tvrdnja nema naučnu osnovu.

ARGUMENTI KOJI MENJAJU NAŠA DOSADAŠNJA ZNANJA O ISHRANI

- Šta je doprinelo epidemiji šećerne i drugih „civilizacijskih bolesti”?
- Da li je naš strah od masnoća i holesterola zaista opravdan?
- Zašto treba izbegavati preterano lučenje insulina?

Od kada sam na LCHF načinu ishrane, imam doživljaj da sam sam sebi spasao život. I to bez mučnog gladovanja i fizičkih vežbi.

Zoran Milivojević, psihoterapeut

ODBACIMO MITOVE O ISHRANI I ZDRAVLJU U SKLADU SA NOVIM SAZNANJIMA

- Zašto su masti u životinjskom svetu glavni izvor energije?
- Koje su dobre, a koje loše masti?

„Trebalo je da upoznam Anitu Šupe da bih shvatila da mi sve vreme nedostaju masti i da o njima ne znam apsolutno ništa. Tek tada su se moja znanja o prehrani složila u jedinstvenu celinu.

Ja sam bila osoba bez problema sa težinom i sa priličnim znanjem o ishrani. Da li onda možete da zamislite šta ova knjiga može da uradi za nekoga ko ima probleme, a ko ne zna mnogo – ili ne zna ništa? ”

Maja Petrović, autor bloga Vitki gurman
(najbolji blog 2013. po PC Press)

O autorki:

Anita Šupe je diplomirala ishranu i nutricionizam na Univerzitetu u Geteborgu u Švedskoj. Tamo je imala prilike da se upozna sa novim načinom ishrane – malo ugljenih hidrata, puno masti (Low Carb, High Fat ili LCHF) – za koji se veruje da ga primenjuje trećina stanovnika Švedske. Njen blog Istine i laži o hrani je pomogao mnogima u regionu da poboljšaju svoje zdravstveno stanje (<http://istineilaziohrani.blogspot.com>). Autorka je i knjige receptata za LCHF način prehranjivanja.

Odlomak iz knjige:

Anita Šupe: Zaključak

Istine i laži o hrani – mitovi, zablude i neistinite tvrdnje o tome šta je zdravo i šta nezdravo, dovele su do situacije u kojoj jedni profitiraju, a drugi plaćaju. Establišment – prehrambena i farmaceutska industrija, poljoprivredni biznis, državne službe, medicinski stručnjaci i mediji – profitiraju, a običan čovek i potrošač plaća i ispašta. Što je najgore, plaća svojim zdravljem.

Najskuplje plaćamo zabludu da su masnoće životinjskog porekla i holesterol štetni te da izazivaju srčane bolesti, začepljenje krvnih sudova, čak i rak. Ova opšteprihvaćena tvrdnja nema naučnu osnovu, već je nesrećni rezultat neutemeljenih mitova, predrasuda i komercijalnih interesa. Zbog ove neistine, poslednjih trideset godina smo laboratorijski zečevi kojima se umesto tih „strašnih” životinjskih masnoća nudi celo mnoštvo „zdravih” rafiniranih namirnica s previše

šećera, skroba, biljnih ulja, margarina i transmasnoća, pšenice, glutena i žitarica uopšte, veštačkih dodataka i štetnih hemikalija.

Doktor medicine Dvajt Landel (Dwight Lundell), poznati američki kardiohirurg, piše: „Mi lekari, uz sve naše obrazovanje, praksu, znanje i autoritet, često posedujemo popriličan ego zbog kojeg vrlo teško priznajemo da grešimo... Službena medicina je napravila užasnu grešku kad je ljudima savetovala da izbegavaju zasićene masti... Davno uspostavljene prehrambene preporuke dovele su do epidemije pretilosti i dijabetesa, koji su po smrtnosti, ljudskoj patnji i materijalnom trošku nadmašili svaku drugu pošast u istoriji čovečanstva.”

Kad bi naši medicinski stručnjaci bili manje zauzeti propisivanjem recepata i kad bi se češće prisetili Hipokratove zakletve koju su položili: „U času kada stupam među članove lekarske profesije, svečano obećavam da ću svoj život staviti u službu humanosti... Najvažnija će mi briga biti zdravlje mogega pacijenta.”, tada bi možda shvatili da je njihova dužnost da budu informisani, da moraju redovno da prate naučnu i stručnu literaturu o uticaju ishrane na ljudsko zdravlje, čak i onu nezavisnih autora (svaka čast izuzecima koji to rade). Tako bi možda došli do zanimljivih saznanja da, na primer:

Naučni dokazi o štetnosti masnoće i holesterola ne postoje.

- Kampanja protiv holesterola najveća je prevara 20. veka.
- Zasićene masnoće iz hrane životinjskog porekla ne uzrokuju ni debljinu, ni srčane bolesti, niti druge hronične civilizacijske bolesti.
- Debljina je bolest preteranog nakupljanja masnoće i ne zavisi ni od prekomernog jela ni od premalo telesne aktivnosti, već od neravnoteže u hormonskom regulisanju masnog tkiva i metabolizma masti.
- Insulin je primarni regulator nakupljanja masnoće, a ugljeni hidrati, koji podstiču izlučivanje insulina, direktan su uzrok debljine.
- Bolesti srca i krvnih sudova nemaju veze s unosom zasićenih masnoća iz hrane. Pravi uzrok kardiovaskularnih bolesti su hronične upale u arterijama koje nastaju zbog preteranog unosa šećera, skroba i biljnih ulja bogatih omegom-6.
- Što više konzumiramo industrijski prerađene hrane, to više podstičemo stvaranje upala, iz dana u dan. Ljudsko telo nije stvoreno da prerađuje hranu kreću šećerom, skrobom i omega-6 uljima.
- Postoji samo jedan način za suzbijanje ovih upalnih stanja, a to je povratak hrani u njenom izvornom obliku.

5. Irvin Jalom, Molin Lešč: TEORIJA I PRAKSA GRUPNE PSIHOTERAPIJE / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=147:teorija-i-praksa-grupne-psihoterapije&Itemid=125

PSIHOTERAPIJA – I NAUKA I UMETNOST

- Da li i zašto od psihoterapije očekujemo više nego što ona može da pruži?
- Šta terapeut mora da radi, a šta on mora da bude?
- Primeri iz prakse – kako sastaviti i održavati grupu?

Društvene sile koje se uspostavljaju u terapijskoj grupi su veoma moćne i zahtevaju obučenog terapeuta koji će znati da ih usmeri pozitivno, sprečavajući njihovo negativno dejstvo.

Jalom nas tome uči.

Dr Zoran Milivojević, predsednik
Saveza društava psihoterapeuta Srbije

NAJREFERENTNIJA KNJIGA U OBLASTI GRUPNE PSIHOTERAPIJE

- U čemu je moć grupe za pozitivnu promenu ličnosti?
- Koje su varijante grupne terapije?
- Sofisticirane strategije i tehnike oblikovanja efikasne grupe
- Kako raditi sa konfliktima i problematičnim članovima grupe?
- Grupe susretanja, koterapija, sastanci bez vođe, programi dvanaest koraka...
- Najmlađi član porodice grupne terapije – grupa podrške preko interneta

O autorima:

Irvin Jalom (Irvin Yalom) je poznati psihoterapeut i psihijatar, ali i pisac. Stvorio je psihoterapijski pristup na osnovama egzistencijalizma i humanizma. Počasni je profesor psihijatrije na Univerzitetu Stanford. Plodan je pisac knjiga koje su povezane sa psihijatrijom od kojih su neke prevedene kod nas. Psihopolis je već objavio tri knjige ovog gurua psihoterapije – Gledanje u sunce (2011), Čari psihoterapije (2011) i Svakim danom sve bliže (2013). Više o autoru na www.yalom.com

Molin Lešč (Molin Leszcz) je kao psihijatar i psihoterapeut rukovodio jednim od najvećih programa obučavanja za grupnu psihoterapiju na Katedri za psihijatriju Univerziteta u Torontu. Dao je izuzetan doprinos inovacijama u grupnoj terapiji, kao i istraživačkoj i kliničkoj literaturi o savremenoj grupnoj terapiji.

Iz predgovora dr Irvina Jaloma:

U ovom petom izdanju Teorije i prakse psihoterapije imao sam sreće što mi je saradnik bio Molin Lešč. Dr Lešč, koga sam upoznao 1980. godine dok je sa mnom bio na jednogodišnjem istraživačkom radu na grupnoj terapiji Univerziteta Stanford, dao je izuzetan doprinos istraživanjima i kliničkim inovacijama u grupnoj terapiji. Tokom proteklih dvanaest godina, on je rukovodio jednim od najvećih programa obučavanja za grupnu terapiju na svetu, na Katedri za psihijatriju Univerziteta u Torontu, gde je vanredni profesor. Njegovo široko poznavanje savremene grupne prakse kao i detaljno poznavanje istraživačke i kliničke literature bili su od neizmernog značaja u pripremi ovog dela. Predano smo zajednički radili kao terapeuti kako bismo u ovo delo integrisali nove i stare materijale.

Naš zadatak u ovom novom izdanju bio je da inkorporiramo mnogobrojne novonastale promene na ovom polju i da odbacimo zastarele ideje i metode. Ali smo imali i dilemu: Šta ako neke promene ne predstavljaju napredak nego regrediranje? Šta ako tržišni zahtevi za bržim, jeftinijim, efikasnijim metodama rade protiv interesa klijenta? I šta ako je „efikasnost” samo eufemizam za skidanje klijenata sa spiska za dotirani tretman što je brže moguće? I šta ako ovi razni tržišni faktori teraju terapeuta da klijentima pruža manje nego što bi inače mogao?

Ako su ove pretpostavke tačne, onda zahtevi za ovu reviziju postaju daleko kompleksniji jer tada imamo dvostruki zadatak: ne samo da predstavimo današnje metode i pripremimo studenta koji uči za terapeuta za rad u današnjim uslovima, nego i da sačuvamo akumuliranu mudrost i tehnike na našem polju čak i ako neki mladi terapeuti ne dobiju odmah šansu da ih primene.

6. Rudi Dalos, Ros Drejper: SISTEMATSKA PORODIČNA PSIHOTERAPIJA: terapija i praksa / Novi Sad: Psihopolis institut, 2014.

Preuzeto sa sajta:

http://www.psihopolis.edu.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=142:sistemaska-porodi%C4%8Dna-psihoterapija&Itemid=125

Ovo je ključna knjiga sistemske porodične terapije koja je nedostajala svim stručnjacima koji rade u oblasti savetovanja, psihologije, socijalnog rada. Autori su obuhvatili razvoj svih ključnih tehnika i intervencija i različitih škola sistemskog pristupa. Knjiga je objavljena na predlog *Asocijacije sistemskih terapeuta Srbije*. Predgovor srpskom izdanju, kao i tekst o razvoju sistemske porodične terapije u Srbiji napisala je doc. dr Nevena Čalovska Hercog, a stručni redaktor prevoda je Dušanka Nagulić, porodični psihoterapeut.

PRIKAZ 60 GODINA RAZVOJA SISTEMSKE PORODIČNE TERAPIJE

Kako razumeti porodični sistem i kako raditi sa njim?

Kako teče životni ciklus porodice?

Kako gubitak i trauma utiču na porodični sistem? Kako raditi sa porodicama psihotičnih klijenata?

Sistemska porodična terapija jedna je od najmoćnijih metoda koju psihoterapeuti imaju.

Teško mi je da zamislim psihoterapiju bez sistemskog mišljenja.

Dr Zoran Milivojević, psihoterapeut, predsednik
Saveza društava psihoterapeuta Srbije

KLJUČNA KNJIGA SISTEMSKE PORODIČNE TERAPIJE

- Kako raditi sa procesima nakon razvoda i sporovima oko viđanja dece?
- Šta spada u sistemski pristup: strukturalna, strateška, milanska, postmilanska, narativana, feministička škola.
- Koje su glavne tehnike i intervencije i kako su nastajale?

O autorima:

Profesor dr Rudi Dalos (Rudi Dallos) priznati je stručnjak za sistemsku porodičnu terapiju. Predaje kliničku psihologiju na Univerzitetu Plimut, a posebno je zaslužan za razvoj porodičnog pristupa u radu sa decom i mladima. Izuzetan predavač, istraživač i supervizor terapeutima i autor više stručnih knjiga.

Ros Drejper (Ros Draper) kao terapeut i predavač pružila je izuzetan doprinos razvoju porodične terapije u Velikoj Britaniji tokom poslednjih trideset godina. Radila je na Tavistok klinici i na Institutu za porodičnu terapiju u Londonu. Autor je više uticajnih knjiga iz ove oblasti.

Predgovor srpskom izdanju

Savremena sistemska porodična terapija jeste pouzdan i sveobuhvatan izvor znanja o porodičnim odnosima i o načinima pozitivne promene tih odnosa. Iako je ovo znanje namenjeno prvenstveno porodičnim psihoterapeutima, brojni stručnjaci drugih orijentacija koji pripadaju „pomagačkim profesijama” sa interesovanjem prate inovacije i nove trendove u ovoj oblasti.

Autori ove knjige, Rudi Dalos i Ros Drejper ugledni su pisci i međunarodno renomirani terapeuti, a ono što ih posebno ističe je njihova posvećenost širenju sistemskog načina mišljenja i razvoju kvalitetne terapijske prakse. Sa ovim, trećim izdanjem svoje knjige, autori su uspeli da stvore koristan, koherentan i iscrpan

vodič za porodične terapeute na svim kontinentima. Knjiga koju držite u ruci nije samo referentni udžbenik, već se može čitati i kao priča ili hronika razvoja sistemske porodične terapije.

Autori su veoma uspešno ispričali priču o razvoju sistemske porodične terapije tako što su povezivali ključne ljude, važne događaje i oblikujuće ideje, stavljajući sve u kontekst „duha vremena” određenog perioda: modernizma, postmodernizma-konstruktivizma i socijalnog konstrukcionizma.

Ova knjiga sadrži pregled najvažnijih praktičnih veština, tehnika i intervencija. Posebnu vrednost knjige čine uputstva za pravljenje sistemske formulacije, koja su na nivou praktičnog vodiča ili priručnika. Veoma je zanimljivo kako autori uvode multiperspektivnost u pravljenje sistemske formulacije.

Autori jasno upozoravaju da je u ovoj vrsti rada neophodno biti kritičan i osetljiv na razlike u percepciji i definiciji problema; subjektivnost pojedinačnih doživljavanja, na razlike tumačenja i razumevanja unutar porodice, na različita viđenja pomagača, pravnog sistema, na specifičnosti kulturnih uticaja i, naravno, biti svestan uticaja profesionalnog referentnog sistema terapeuta. U tom smislu autori elaboriraju različite nivoe i vrste konteksta koji su uključeni u terapijski proces. Multiperspektivnost je dekonstruisana i rekonstruisana uz poštovanje profesionalnog diskursa profesije sistenskog porodičnog terapeuta, koji nalaže stvaranje i negovanje zajedničkog jezika sa kolegama u interesu dobre prakse i efikasnog multidisciplinarnog rada.

Nakon što su definisali tri glavne faze razvoja sistemske porodične terapije u 20. veku, autori se posebno fokusiraju na savremenu praksu 21. veka, ilustrujući primenu sistenskog razmišljanja u različitim kontekstima. Napredak je ostvaren unošenjem novina u multidisciplinarnu praksu, posebno u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite. Ovaj proces je ilustrovan klinički verifikovanim primerima koji svedoče o korisnosti i delotvornosti sistemske terapije.

Posebno poglavlje je posvećeno metaanalizi kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja, razmotrena je efikasnost i efektivnost sistemske porodične terapije.

Originalan je i način završavanja knjige, gde autori nude izuzetno pragmatične formate za ispitivanje različitih izazova u praksi kao i bogat rečnik stručnih reči i izraza.

Docent dr sci. Nevena Čalovska
Hercog, psihoterapeut i psihijatar, Asocijacija sistemskih terapeuta Srbije

6

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ ЗА
ПЕРИОД СЕПТЕМБАР–ОКТОБАР 2015. ГОДИНЕ**

1. А ПЛАНИНЕ ОДЈЕКНУШЕ
Халед Хосеини
Београд: Лагуна, 2013.
2. ЦАРИЦА МАРА
Душан Баранин
Београд: Отворена књига, 2010.
3. ЕВГЕНИЈА ХАЈДЕН
Марија Микетић
Београд: Evro-Giunti, 2015.
4. ДУШАНОВА ТЕОРИЈА РЕЛАТИВИТЕТА
Бојана Чупић
Београд: Добра књига, 2014.
5. ЛЕЧЕЊЕ ШОПЕНХАУЕРОМ
Ирвин Д. Јалом
Београд: Плато, 2007.
6. СПАСИТЕЉ
Ју Несбе
Београд: Лагуна, 2013.
7. СЕНКА ВЕТРА
Карлос Руис Сафон
Београд: Чаробна књига, 2005.
8. СПУТНИК ЛЈУБАВ
Харуки Мураками
Београд: Геопоетика, 2004.
9. ВРЕМЕ КОКОШКИ
Добрило Ненадић
Београд: Лагуна, 2013.
10. КРАДЉИВИЦА КЊИГА
Маркус Зусак
Београд: Лагуна, 2014.